

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVĪZE** UN **LATVIJA**

2018. gada 24. februāris – 2. marts

Nr. 7 (1521)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

PIRMĀ MEDAĻA AR BRONZAS SPĪDUMU

Latvijas bobsleja pilots Oskars Melbārdis Phjončhanas Olimpisko spēļu pēdējos divos treniņbraucienos startēja kopā ar Daurmantu Dreiškeni, taču izlases galvenais treneris Sandis Prūsis lēmis, ka divnieku sacensībās Dreiškena vietu Latvijas pirmajā ekipāžā ieņems Jānis Strenga.

Divnieku braucieni tika aizvadīti sīvā sacensībā. Pēc pirmā brauciena situācija kopvērtējumā bija ļoti patīkama Latvijas līdzjutējiem – Oskars Melbārdis atradās kopvērtējuma vadībā, bet Oskars Ķībermanis ar stūmēju Matisu Mikni bija ceturtais. Otro braucieni ļoti labi aizvadīja Vācijas ekipāžas, kas pārņēma vadību, jo atstarpe starp līderiem pēc pirmā brauciena bija vien dažas sekundes simtdaļas. Melbārdis trasi abas reizes veica bez kļūdām, taču ātrumā piekāpās gan Valteram, gan Frančesko Frīdriham un kopvērtējumā pazaudēja trīs pozīcijas, atkritot uz ceturto vietu. Savukārt Ķībermanim otrajā braucienā bija daudz mazu kļūdu, kā rezultātā no ceturtais vietas nācās atkāpties uz sesto pozīciju. Latvijas vadošā ekipāža pirms izšķirošā brauciena bija ceturtajā vietā, bet ceturto braucieni aizvadīja teicami, “iz-

Oskars Melbārdis un Jānis Strenga // Foto: AFP

raujot” bronzas medaļu, turklāt bija reāla pretendente arī uz olimpiskā čempiona titulu.

Pirms pēdējā brauciena līderpozīcijā bija Krievija, kuram 0,06 sekundes zaudēja Frīdrihs, kamēr trešais bija vēl viens Vācijas pilots Johannes Lochners, kurš atpalika 0,09 sekundes. Savukārt Melbārdis līderim zaudēja 0,12 sekundes, bet līdz goda pjedestalam bija nieka 0,03 sekundes, kamēr 0,01 sekundi viņam aiz muguras bija vācietis Niko Valters. Līdz ar to olimpisko spēļu medaļnieki tika noskaidroti ceturtajā braucienā, kurā neviena no spēcīgajām Vācijas ekipāžām neizvadīja labus braucienus, taču Frīdriham četru braucienus summā izdevās saglabāt pārsvaru pār

Melbārdi. Lochneru Melbārdim izdevās apsteigt un līdz ar to arī izcīnīt vietu uz olimpisko spēļu pjedestala. Par olimpiskajiem čempioniem kļuva Vācijas pilota Frančesko Frīdriha un kanadieša Džastina Kripsa divnieki, kuri četru braucienus summā sasniedza vienādu (!) rezultātu. Frīdriha kamanas iestūma Torstens Margiss, kamēr Kripsa ekipāžā stūmējs bija Aleksandrs Kopačs. Melbārdis olimpiskajiem čempioniem četru braucienus summā zaudēja nieka 0,05 sekundes. Abi Latvijas piloti sasniedza savu labāko rezultātu olimpisko spēļu divnieku sacensībās, jo pirms četriem gadiem Melbārdis bija piektais, kamēr Ķībermanis ieņēma 16. vietu.

Oskars Melbārdis pēc divnieku sacensībām izteicās, ka asaras pēc bronzas medaļas iegūšanas saistītas ar pēdējos gadus pārvarētajām veselības problēmām, bet Jānis Strenga atklāja, ka pirms braucieniem, lai nomierinātos, tīmeklī spēlēja šahu. Melbārža domas vairāk saistījušās nevis ar divniekiem, bet gan ar četriniekiem. Olimpiādai gatavojušies soli pa solim: “Sezona ir bijusi grūta. Ļoti izsita šī trauma īsi pirms Olimpiādas. Tas bija liels trieciens. Galvā jau viss bija saplānots, kas un kad jādara, forma bija laba, bet tad pēkšņi trauma. Divas dienas pasēdēju mājās, bet tad izdomāju plānu B un gāju tālāk. Paldies visiem, ka kopīgiem spēkiem tikām galā ar kāju. Domāju, daudzi neticēja, ka mēs te būsīm.”

Latvijas bobsleja pilota Oskara Melbārža un stūmēja Jāņa Strenģa Phjončhanas Olimpisko spēļu bronzas medaļa ir visas valsts sporta sabiedrības profesionāls darbs, uzskata Latvijas Bobsleja un skeleto federācijas (LBSF) ģenerālsekretārs Zintis Ekmanis. “Kamanas skrien. Nezinu, ko teiks lielais Oskars, varbūt vēl bija kaut kāda rezerve, bet esam priecīgi. Paskat, cik tuvu esam, mēs esam līmenī. Mēs apgājām vāciešus, kuriem par mums ir labākas kamanas. Ļoti liels prieks, ka Latvijai beidzot ir medaļa. Visa sporta sabiedrība strādāja profesionāli. Paldies valdībai, ka iedeva mums naudu jaunai teknikai,” stāstīja Ekmanis.

(Turpinājums 12. lpp.)

“Robežas” – mākslas izstāde Londonā

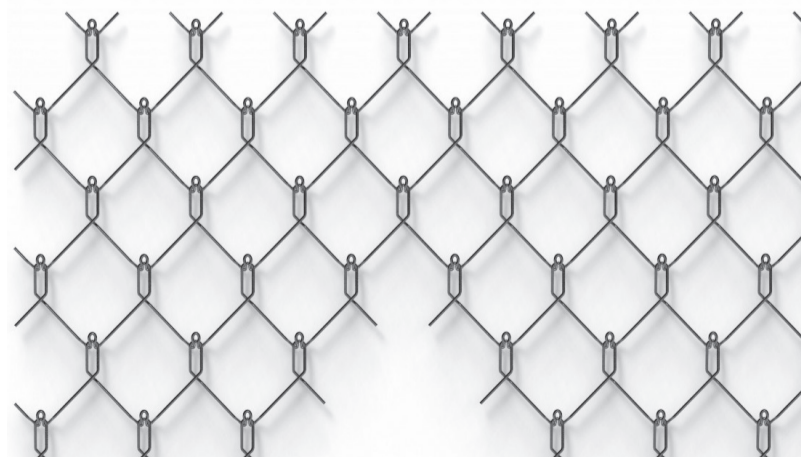
Latvijas Simtgades starptautiskās programmas ietvaros

Londonā būs apskatāma latviešu mākslinieka Artūra Analta izstāde “Robežas”

Izstādes kopējā tema – robežas – ir ļoti aktuāla gan mūsdienu kultūrvēsturē, gan šā brīža aktuālajos politiskajos diskursos. Izstāde apskatīs robežu jēdzienu gan funkcionālu – norobežojošu, gan arī emocionālu – cilvēku vienotības un kopēju ideju spēku.

Izstāde sastāvēs no vairākām dažādu izmēru telpiskām skulptūrām, kas vizuāli atgādinās tradicionālo stieplu žogu, tomēr, tajā ieskatoties, pamanīs, ka žoga pīnumu patiesībā veido savstarpēji, atjautīgā veidā, savienotas cilvēku formas. Mākslas darbi apskatīs robežu nozīmi un būtību. Robežas ir kā žogi, ar kuriem norobežojamies no pasaules, kā arī robežas, kuŗas veido cilvēki un viņu idejas.

Artūrs Analts ir Latvijas Mākslas akadēmijas Tēlniecības nodaļas absolvents, kurš studējis arī pasaulslavenajā *Central Saint Mar-*

tins mākslas akadēmijā Londonā. Londonā absolvējis produkcijas dizaina programmu, mākslinieks atvēra savu dizaina praksi – studiju *Variant Studio* ar filiāli Londonā un Rīgā.

Papildus studijas darbiem Analts strādā pie dažādām personalizē-

dēm laikmetīgās mākslas galerijās Eiropā. Viņa darbi ir atrodami Latvijas Nacionālā mākslas muzeja, kā arī Dekoratīvā mākslas un dizaina muzeja un dažu Eiropas privāto kolekcionāru kolekcijās.

Mākslinieka darbi kritiski vērtē politiskos, kultūras un vides jau-

tājumus. Viņa uzsvars ir radīt darbus ar augstu pievienoto emocionālo vēstījumu, kuŗa pamatā ir detalizēts attiecīgā jautājuma vai temas pētījums. Galvenie virzītājspēki ir inovatīvi materiāli, tehnoloģiju, ražošanas un mēroga eksperimenti. Strādājot dažādos plašsaziņas līdzekļos, studijas metodoloģija ir konsekventa – katra darba tema nosaka materiālu un darba formu. Analts vēl tikai esot savas mākslinieka karjeras sākumposmā, rada tiešus un emocionāli bagātus darbus.

Izstāde “Robežas” būs skatāma vien īsu laiku: no 7. līdz 12. martam *12 Star Gallery, Europe House, 32 Smith Square, Westminster, Londonā*. Galerijas darba laiks: plkst.10 – 18.

Izstādi rīko: Kultūras ministrija / Ārlietu ministrija / Latvijas vēstniecība Lielbritānijā / *Variant Studio*.

Par latviešiem

Īrijā

2. un 8. lpp.

Satriecoši notikumi

Latvijā

4. un 5. lpp.

In memoriam

Valentīna Freimane

6. lpp.

Ko spēj latvieši?

7. lpp.

“Dūdalniekiem” –

35!

9. lpp.

Ko stāsta Okupācijas muzeja gariņš?

10. lpp.

“Stāstu sega”

Alūksnē

11. lpp.

9 770934 067501 8 07

AGATE VUCINA

Īrijas un Latvijas saiknes ir vēsturiskas

Top grāmata, kas stāsta par gandrīz neticamu gadījumu savulaik Īrijā. Izrādās, īru neatkarības alkās pēc britu kaklakungu nokrautšanas liela loma ir tieši latviešiem. Publiciste **Sandra Bondarevska** ir šīs jaunās grāmatas autore, viņa stāsta par to, kā latvietim piederošā īpašumā ir deklarēta Īrijas neatkarība.

Kurā gadā tika deklarēta Īrijas neatkarība?

Īrijas neatkarības pirmais vilnis jeb, kā mēs to saucam, Lieldienu dumpis bija 1916. gadā, tomēr tas nenesa vajadzīgo galarezultātu, taču pavēra cerību, ka viss ir iespējams. Īrija ieguva neatkarību diezgan vēlu, tā saucamais *anglo – irish treaty* līgums, kas deva zināmu autonomiju īru republikai, tika noslēgts 1921. gada 6. decembrī. Vēl joprojām dalās domas par līgumu, vai tas bija vajadzīgs. Vēl joprojām tās divas partijas, kas toreiz sašķēlās, nevar vienoties par līguma nepieciešamību. Šis līgums tika gatavots Pētersona mājā. Pirmais Īrijas prezidents Imons Devalera, kad šis līgums tika gatavots, galvenos punktus kopā ar Arturu Grifitu, kas arī bija viens no neatkarības līderiem Īrijā, sastādīja tieši Kārļa Pētersona mājā, Kenelvorsas skvēra 53. numurā. Tas viss bija ļoti slepeni. Pirms es sāku veikt šo pētījumu, īru vēsturnieki par šo faktu nezināja. Viņi nezināja, kam piederējusi šī māja. Īru vēstures dokumentos un arhīvos 53. numura nams visur tiek minēts kā Imona Devaleras prezidenta ofiss, bet tad es gāju vēl tālāk. Man ir apmēram 50 vēstules, kas rakstītas Pētersoniem uz šo adresi. Kārlis Pētersons mira 1919. gadā, un miršanas apliecībā ir ierakstīta šī mājas adrese. Apliecinājumu bija daudz, un tos es parādīju īru vēsturniekiem. Viņi atzina, ka tie ir tieši pierādījumi tam, ka tā ir Pētersona māja, kur tas viss notika.

Kā latvietis bija gadījies zaļajā salā, ko viņš tur gadsimta sākumā darīja?

Gadsimta sākumā Kārlis Pētersons tur jau bija krietni iedzīvojies, viņš Īrijā nonāca jau 1867. gadā. Man ir grūti pateikt, kāpēc, bet sākuma posms viņa ceļojumam ārpus Latvijas bija uz Pēterburgu. Tur viņš uzturējies pāris dienu, tā liecina vīzu ieraksti un robežu šķērsošanas maršrutu pētījumi, un pēc tam no turienes braucis uz Vāciju, uz Lībeku. Es pieņemu, ka viņam bija laba vācu valoda. Pirms tam viņš ir ieguvis Jelgavā tādu apliecinājumu (mūsdienās mēs to sauktu par sertifikātu), ka viņš ir koka virpotājs – meistars.

Tātad amata meistars meklēja, kur būtu vislabāk viņa amata prasmi pārvērst naudā?

Tā varētu teikt. Pētersonu ģimene bija seši bērni, un Kārlis nebija vecākais, tādēļ, es pieņemu – ja vecākajam ir mantojuma tiesības, nākamajam ir pašam sava dzīve jāiekārto. Trešais dēls Jānis tika paņemts cara armijā.

Kārlis Pētersons savas dzīves laikā kļuva par smalkāko pipju meistaru gandrīz vai visā Eiropā.

Es teiktu – pat visā pasaulē. Vēl joprojām Amerikā eksistē Pētersona pipju klubs. Uzņēmums

"Kappē Peterson" darbojas vēl joprojām.

Vai to ir mantojuši bērni?

Nē, tas nepieder latviešiem. Dzimta ir beigusies ar Kārļa Pētersona meitas nāvi, vairāk pēcnācēju nav.

Tu esi izpētījusi materiālus un esi pārliecināta, ka šis uzņēmums piederēja latvietim, esi pētījusi firmas arhīvus.

Stāsts par Pētersoniem sākotnēji bija kā stāsts blogā. Sākumā ar mani sazinājās īru vēsturnieks, kurš interesējās par Konrādu Pētersonu, kurš bija Kārļa Pētersona brāļadēls. Amatnieks Kārlis tajā vēsturiskajā laikā jau bija pipju fabrikas direktors un arī līdzīpašnieks, viņš bija biznesa cilvēks, bet ļoti atbalstīja īru neatkarības centienus. Es domāju, tur ir liels nopelns viņa sievai. Viņa sieva bija ļoti aktīva revolucionāre.

Īrijas gaitu sākumposmā Pētersons uzturēja ciešus sakarus ar Raini, viņš ir rakstījis vēstules uz Dublinu, un no Dublinas ir ceļojušas vēstules uz Kastanolu.

Tātad Rainis pēc 1905. gada revolūcijas bēg uz Šveici, Konrāds Pētersons, slavenā pipju meistara brāļadēls, pie bagāta radnieka uz zaļo salu, tālāk no cara acīm.

Konrāds ir dzimis 1888. gadā, viņš revolūcijas laikā bija pusaudzis, vairāk tāds revolucionārais huligāns. Aspazija nāk no Zaļenieku puses, un viņa bija ļoti laba draudzene pipju Kārļa Pētersona

Sandra Bondarevska

un jau 1913. gadā notika liels streiks, ko sauca par *lockout*. Tur Konrāds aktīvi piedalījās, viņš bija arī ļoti pazīstams ar Džeimsu Konliju, kurš vēlāk gāja bojā 1916. gadā revolūcijas laikā. Dokumenti liecina, ka visos atceres pasākumos darba un organizatoru grupās bija arī Konrāds Pētersons.

Cik spēcīga personība viņš bija, ja jau spēja ar šo ideju aizraut īrus un saaicināt savus draugus bagātā radnieka, uz-

apmetušies revolucionāri. Ja tagad Google kartē izmērām attālumu no Konstānces Markevičas mājas līdz pipju meistara mājai, kurā tajā laikā bija apmeties Konrāds, tad ar mašīnu līdz turieni var aizbraukt septiņās sekundēs, viņi dzīvoja pavisam kaimiņos. Visas uzņemtās fotogrāfijas liecina, ka viņš ar Konstānci Markeviču bija ļoti labos sakaros. Es domāju, ka viņš nonāca vidē, kas viņu aizrāva un saskanēja ar viņa iekšējo ne-

Īri iepazīstas ar latviešu ieguldījumu cīņā par Īrijas neatkarību

māsai Lizetei, jo viņas bija apmēram viena vecuma, kopā mācījās Zaļenieku pagastskolā. Ap 1905. gadu Lizete jau dzīvoja Rīgā, un Rainis ar Aspaziju bieži ciemojās pie viņiem. Tur iegriezās arī Konrāds, būdams jauns puisis. Rainis viņam bija milzīga autoritāte. Rainis mudināts, Konrāds Īrijā iestājās skolā, lai uzlabotu savu angļu valodu un iedzīvotos, un pēc tam viņš iestājās universitātē. To visu sponsorēja pipju meistars Kārlis. Starp studentiem Dublinā Konrāds atkal atrada revolucionārus domubiedrus, ļoti aktīvi darbojās,

nēmēja mājās, kuri tur rakstīja Īrijas neatkarības deklarāciju?

Notika lielais streiks, dokumenti un liecības militārajā arhīvā liecina, kas kurā dienā ir noticis. Piemēram, Sidnija Zora, dzimusi Giforde, stāsta, ka Konrāds Pētersons, koledžas students, mācījās, kādā veidā pūli izplatīt skrejlapas, lai aizmuktu no policijas acīm. Sidnija Zora min, ka to visu iemācīja Konrāds Pētersons, kuram bijusi jau Krievijas revolūcijas pieredze. Viņš bijis tāds kā konsultants.

Sagādājies tā, ka Kārlis Pētersons dzīvoja tieši tajā rajonā, kur bija

mieru. Pat piecdesmit gadu vecumā viņš tiek raksturots kā azarisks nemiera gars ar skaļu balsi, ar žestiem.

Kārlis un Konrāds vairs nekad neatgriezās Latvijā? Viņu sapnis bija izsāpnots un sasniegts Īrijā?

Konrāds gan aizbrauca atpakaļ uz Latviju, viņš nevarēja nosēdēt mierā ne mirkli. Latvijā viņš bija akciju sabiedrības "Kūdra" direktors, Latvijas laikā pārzināja kūdras purvus. Viņš uztaisīja savu karjēru, jo atbrauca no Īrijas ar inženiera diplomu.

Kārlis Pētersons mira 1919. gada 11. septembrī, viņš Latvijā neatgriezās. Viņu savulaik uzrunāja ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics. Ir viens ļoti svarīgs dokuments, kas šobrīd glabājas Ārlietu ministrijā un 2012. gada 7. decembrī tika svinīgi nodots ārlietu ministram Edgaram Rinkevičam. Kad Dublinā viesojās tagadējais ārlietu ministrs, Pētersonam adresēto Meierovica pašrocīgi rakstītu vēstuli pēc 94 gadiem svinīgi nodeva Brediju ģimene, kas bija to saglabājusi, ne vārda nesaprotot latviski. Tajā Zigfrīds Anna Meierovics 1918. gada 18. novembrī pašrocīgi rakstīja vēstules ar aicinājumu noklausīties ziņojumu par Latvijas nākotnes izredzēm un uzdevumiem latviešu legācijas telpās Lielbritānijā 1918. gada 24. novembrī.

Tātad piecas dienas vēlāk Meierovics bija gatavs būt Londonā un uzrunāt tautiešus, kā organizēt atbalstu neatkarības deklarācijai, jo deklarācija citādi būtu palikusi tikai uz papīra.

Turklāt šai vēstulei bija pievienots arī Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes ārlietu ministra Artūra Džeimsa Belfūra 1918. gada 11. novembra personiskās notas noraksts par latviešu Pagaidu nacionālās padomes kā neatkarīgas struktūras atzīšanu.

Kā tev šķiet, cik latviešu pašlaik dzīvo Īrijā?

Es domāju, kādi 40 tūkstoši. Oficiālā statistika ir 25 tūkstoši, bet vēl ir vesela virkne tādu, kas tautas skaitīšanā nepiedalās.

Iznāk, ka latviete Sandra ir atradusi, kur notika viss svarīgais īru neatkarības izveidošanas darbs!

Galvenais, lai Īrijā zina, kas ir šī adrese un kam tā māja piederēja. Šo monografiju par Pētersoniem tiešām ļoti gaida gan Latvijā, gan Īrijā. Šobrīd ir bijušas atsevišķas publikācijas par šiem faktiem. Motivācija ir tautas pašapziņas celšana.

Vai šai grāmatai būs lielāka nozīme latviski vai angļiski? Vai pašiem īriem nevajadzētu būt pirmajiem, kas saņem grāmatu?

Katrā ziņā „Kappē-Peterson” vadība ļoti gaida šo grāmatu, kaut vai latviski, lai gan viņi to nevar izlasīt latviski valodā. Viņi zina, ka šāda grāmata top, esmu rakusies arī viņu mūzeja arhīvos. Tas, ar kādu uzticību viņi mani pielaida pie šiem vairāk nekā pusotru gadsimtu senajiem dokumentiem, ir nenovērtējami! Tur es arī atradu Kārļa Pētersona dzimšanas apliecību, kas ir izdota Zaļeniekos. Zaļenieku mācītājs to ir uzrakstījis 1852. gada 4. martā. Skatot dokumentu, bija jāvelk rokās balti cimdi, jo ar kailiem pirkstiem to ņemt, turēt un lasīt nedrīkstēja. Es neesmu vēsturniece, bet man pašai bija ļoti interesanti saprast un izzināt šo stāstu. Man nav tādas metodes kā vēsturniekiem, es strādāju ļoti klasiski – izvirzīju hipotēzi un mēģināju to pierādīt. Tā saikne, kas izveidojusies Īrijai un Latvijai caur Pētersonu likteņiem, ir ļoti cieša.

*Lasiet arī 8. lpp.
Pirmbulicējums – Jauno Laiks”
2017. gada Nr. 4*

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvieši ar dziesmu sveic Lietuvu Simtgadē

Lai sveiktu Lietuvu Simtgades jubilejā, īpaši rīkotā zibakcijā mūsu kaimiņvalstij vairāk nekā 50 cilvēku iedziedāja sveicienu lietuviešu valodā.

Lai godinātu kaimiņvalsti Simtgadē, Elektrum organizētā zibakcijā Latvijas Simtgades projekta *Izdziedam 100* ietvaros iedziedāts sveiciens lietuviešu valodā. Zibakcija norisinājās dienu pirms Lietuvas Simtās jubilejas, 15. februārī, pie Lietuvas Republikas vēstniecības Latvijā. Tajā piedalīties bija aicināti ikviens interents.

“Paldies jums par šo skaisto sveicienu, paldies, ka atnācāt! Ir grūti solīt, ka mēs Latvijas Simtajā jubilejā varēsim jums atdarīt ar to pašu, dziedot dziesmas, piemēram, uz AS “Latvenego” ēkas kāpnēm, taču ar dziesmu mēs svinēsim visu šo Simtgades gadu! Tagad, februārī, mēs svinam Simtgadi kopā ar Igauniju un novembrī mēs, protams, būsim kopā ar jums, Latviju, arī ar mūsu dziesmām. Paldies jums par skaidrām dziesmām, ko veltījāt mums,” pēc skaidrā sveiciena teica Lietuvas Republikas vēstnieks Artūras Žurauskas.

“Mums, latviešiem un lietuviešiem, ir tā laime piedzīvot un svinēt savu valsti 100 gadu jubilejā. Mūsu tautām ir bijuši dažādi laiki, un mums vienmēr spēku un izturību ir devusi dziesma – gan valsts pirmsākumos, gan neatkarības atgūšanā, gan arī mūsdienās – svētku un prieku brīžos. Tāpēc savu vēlēšanu dienā vēlamies izteikt dziesmā, sacija Ināra Lisecka, AS “Latvenego” Marketinga daļas vadītāja, sveicot Lietuvas Republikas vēstniecības Latvijā pārstāvjus.

Kopā pie vēstniecības sanāca teju 50 dziedātāju, kuri Lienes Šomas vadībā kopkorī veltīja dziedājumu Lietuvai – “Daudz baltu dieniņu” latviski un “Daudz laimes dzimšanas dienā” jeb “Su gimimo diena, brangi Lietuvai!” lietuviski, turklāt pasniedza gardus sveicienu svētkos – eklēru kūku, kas veidota skaitlī 100 formā.

Pēc vēsturnieku sacītā, pirms 100 gadiem ķeizarkas Vācijas karaspēka okupētās Lietuvas Zemes padome jeb Tārība izdeva “Manifestu par neatkarību”, tādējādi kļūstot par pirmo no Baltijas valstīm, kas proklamējusi neatkarību. Atšķirībā no Igaunijas un Latvijas, Lietuvas gadījumā tika paziņots par 18. gadsimta zaudētā valstiskuma atjaunošanu.

Latvijas Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdis Ainars Latkovskis Otavā (11.-14.02.2018.)

Latvijas Saeimas deputāts Ainars Latkovskis 13. februārī Ota-

vā Kanadas parlamenta Pārstāvju palātas Nacionālās aizsardzības komitejā uzstājās kā liecinieks par Kanadas līdzdalību NATO, it īpaši par Kanadas lomu kā ietvarnācijai NATO kaujas grupā Latvijā.

Kanadas Nacionālā drošības komiteja izpētes braucienā ieradās Latvijā 2017. gada septembrī un pašlaik gatavo izvērstu ziņojumu “*Canada's Involvement in NATO*”, kas tiks pabeigts šogad. Plašāka diskusija par drošību Eiropā un aktuālītātēm pasaulē, piedaloties Ainaram Latkovskim, vēstniekam Kārlim Eihenbaumam un aizsardzības atašejam pulkvežleitnantam Agrim Ozoļam ar Kanadas parlamentāriešiem un ekspertiem notika 12. februārī. Kanadas likumdevēji izteica nedalītu visu politisko partiju (liberālu, konservatīvo un jauno demokrātu) atbalstu NATO misijai Latvijā, norādot, ka pašreizējās apstākļos tā ir jāturpina un jāattīsta tālāk. A. Latkovskis iepazīnās arī ar Kanadas parlamentu un vairākiem Kanadas politiķiem, t. sk. Apakšpalātas spēkeru Džefu Riganu (*Geoff Regan*). Ainars Latkovskis 12. februārī apaļā galda diskusijā tikās arī ar Nacionālās Aizsardzības ministrijas parlamentāro sekretāru Žanu Rio (*Jean R. Rioux*), Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku ekspertiem, kā arī ar Globālo lietu (Ārlietu) ministrijas drošības un starptautisko organizāciju speciālistiem. Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdim bija arī plašāka intervija “CBC Radio” ar pazīstamo žurnālistu Mureju Bruvsteru (*Murray Brewster*), kā arī viņš kopā ar vēstnieku Kārli Eihenbaumu godināja Lietuvas valstiskuma atjaunošanas 100. gadadienu, piedaloties Lietuvas vēstniecības rīkotā svinīgā pasākumā Otavā. A. Latkovskis apmeklēja arī Kanadas Kaņas muzeju un nezīnāma karavīra memoriālu.

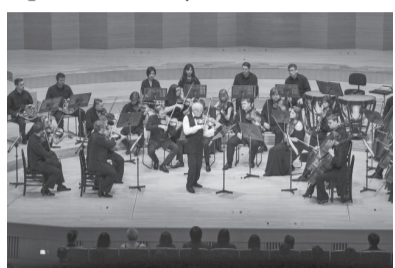
Ar Maestro Gidona Krēmera un “Kremerata Baltica” koncertu Baltijas valstis atklāj simtgades svinības Japānā

Latvija 100

14. februārī trīs Baltijas valstis ar Maestro Gidona Krēmera un *Kremerata Baltica* koncertu, kam sekoja svinīga pieņemšana koncertzālē *Suntory Hall*, atklāja Simtgades svinības Japānā.

Svinību atklāšanu ar savu klātbūtni pagodināja Japānas kroņprincis Naruhito un kroņprince Masako. Koncertu apmeklēja Japānas parlamenta un valdības pārstāvji, kā arī masu mediju, Japānas kultūras, biznesa un diplomātisko aprindu pārstāvji. Japānas-Latvijas un Japānas-Lie-

tuvas parlamentārās sadraudzības grupas priekšsēdis Hirofumi Nakasone uzrunā apsvēca trīs Baltijas valstis Simtgades svinībās. Hirofumi Nakasone slavēja dziesmas un mūzikas spēka nozīmīgumu neatkarības atgūšanas procesā un uzsvēra, cik svarīgi ir stiprināt sadarbību starp Japānu un Baltijas valstīm.

Maestro Gidons Krēmers un *Kremerata Baltica* Japānā ir iemīļoti un ir labi zināmi – 2009. gadā kamerorķestris *Kremerata Baltica* ieguva Japānas Mākslas asociācijas *Praemium Imperiale* īpašo balvu jaunajiem māksliniekiem, savukārt 2016. gadā par izcilo mūža ieguldījumu *Praemium Imperiale* balvu saņēma latviešu vijoles virtuozs un diriģents Gidons Krēmers.

Koncerta noslēgumā rīkotā pieņemšana ir viena no Latvijas Ārlietu ministrijas un Lietuvas Ārlietu ministrijas koordinētājam Publiskās diplomātijas programmas norisēm Simtgades ietvaros. Pasākums tika organizēts, sadarbojoties Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vēstniecībām Japānā.

Baltijas Akadēmiju orķestris mūzicē Kauņā par godu Simtgades svētkiem

Šī gada 14. februārī Kauņas Filharmonijas hallē uzstājās Baltijas Akadēmiju orķestris /BAO/. Šis ir starptautisks kultūras un izglītības projekts, kurā apvienojusies talantīgākie jaunie mūziķi no Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas, Igaunijas Mūzikas un teātra akadēmijas un Lietuvas Mūzikas un teātra akadēmijas, kā arī no Vācijas un Polijas mūzikas akadēmijām. Jaunie un talantīgie Mūzikas akadēmiju studenti diriģenta Modesta Barkauska (Lietuva) vadībā Kauņas koncertā atskaņoja M.K. Čurloņa simfonisko poēmu “Meža”, M. Musorgska simfonisko tēlojumu “Nakts kailajā kalnā”, E. Elgara Variācijas par paša tēmu (Enigma) un Pētera Vaska “Lauda”.

Latvijas vēstnieks Lietuvā Einars Semanis koncerta sākumā sveica jaunus mūziķus un koncerta apmeklētājus, akcentējot, ka šis koncerts Kauņā ir burvīga dāvana vēsturiskajos Simtgades svinību svētkos. Pēc koncerta vēstnieks E. Semanis organizēja svētku pieņemšanu BAO koncerta Kauņā mūziķiem un lūgtajiem viesiem. Lūgto viesu skaitā bija Lietuvas valsts Kauņas pilsētas izglītības un kultūras institūciju pārstāvji, kā arī mākslas aprindu un Kauņas diasporas pārstāvji.

(Turpinājums 4. lpp.)

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

ASV. 15. februārī Latvijas vēstnieks ASV Andris Teikmanis atklāja Latvijas goda konsulātu Teksasas pavalstī, Hjustonā. Svinīgajā atklāšanas ceremonijā piedalījās vairāk nekā sešdesmit cilvēku – Hjustonas pilsētas domes pārstāvji, citu ES valstu goda konsuli un vietējā latviešu diaspora. A. Teikmanis novēlēja “veiksmi goda konsulam Pēterim Ragaušam, attīstot Latvijas un Teksasas attiecības biznesā, kultūras un izglītības jomās Latvijas jaunajā Simtgadē”. Pēc goda konsulāta atklāšanas vēstnieks pasniedza Ārlietu ministrijas atzinības rakstu bijušajam Latvijas goda konsulam Teksasas pavalstī Stīvenam Peinam (*Stephen Payne*).

Līdztekus goda konsulāta atklāšanai Hjustonā vēstnieks viesojās arī pavalsts galvaspilsētā Ostinā, kur tikās ar Teksasas pavalsts sekretāru, kurš strādā ar ārlietu jautājumiem, Rolando Pablosu (*Mr. Rolando Pablos*) un pārrunāja Latvijas un Teksasas pavalsts sadarbības iespējas.

ZVIEDRIJA. Sestdien, 10. februārī, klātesot latviešu sabiedrisko organizāciju vadītājiem un pārstāvjiem no visas Zviedrijas, Latvijas vēstnieks Marģers Krams atklāja Jāņa Kalmītes gleznu izstādi.

Izstādē redzama kolekcija, kurā savācis Zviedrijas Karaliskās tehniskās augstskolas profesors Jānis Arvīds Bubenko seniors, bet viņa mazdēls Mikaelis Bubenko, kurš bija pagodinājis sarīkojumu ar savu klātbūtni, gleznas dāvina Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam.

Ar mākslinieka daļiņu un vietu Latvijas mākslas kontekstā iepazīstināja Diāna Krūmiņa *Engstedt*, bijusi Eskilstūnas mākslas muzeja kuratore. Klātesošos uzrunāja arī Stokholmas Karaliskās bibliotēkas vecākais bibliotekārs Jānis Krēšlīņš.

BALTKRIEVIJA. Latvijas vēstnieks Baltkrievijā Dr. Mārtiņš Virsis šī gada 13. februārī Mihaila Savicka Mākslas galerijā Minskā atklāja Jāņa Rozentāla mākslas vidusskolas pasniedzēju, absolventu un studentu darbu izstādi. Izstādes atklāšanā arī piedalījās Jāņa Rozentāla mākslas vidusskolas pasniedzēja Baiba Guste un pasniedzēja, māksliniece Baiba Vegere. Izstādē apskatāmi 60 mākslas darbi, un tā tapusi, sadarbojoties Jāņa Rozentāla mākslas vidusskolai un P. Mašerova Vitebskas valsts universitātei.

LIETUVA. 3. februārī laikmetīgās mākslas galerijā “Vartai”, Viļņā, tika atklāta Jāņa Avotiņa personalizētā “Svētki”. Izstādi organizēja biedrība “Latvijas kultūras projekti”, kurators Māris Vītols, sadarbībā ar laikmetīgās mākslas galeriju “Vartai” (Viļņa, Lietuva) un Latvijas vēstniecību Lietuvā.

Jāņa Avotiņa personalizētās izvēlētais laiks un nosaukums ne vien sasaucas ar Latvijas un Lietuvas Simtgades svinībām, bet ir dziļi simbolisks paša mākslinieka daļiņai. Starptautisku atzīnību ieguvušais Jānis Avotiņš daudzguļu garumā iedvesmu un motivus saviem darbiem ir smēlies valsts un privātos arhīvos atrastās fotogrāfijās no Latvijas ģimeņu albumiem, preses attēlos un pagātņu ceļojumu ceļvežos.

POLIJA. 16. februārī Latvijas vēstnieks Polijā Edgars Bondars reģionālās vizītes ietvaros apmeklēja Gdaņskas pilsētu. Vizītes laikā vēstnieks tikās ar šīs pilsētas mēru Pāvelu Adamoviču. Tika pārrunātas Latvijas atpazīstamības, ekonomisko aktivitāšu, tūrisma attīstības un kultūras sakaru veicināšanas, īpaši džeza mūzikas jomā, kā arī citu pasākumu organizēšanas iespējas. Īpaša interese mēram bija par sadarbību ar Rīgu, kā bijušās Hanzas savienības pilsētu. Tikšanās ar savu klātbūtni pagodināja Polijas Senāta Pomerānijas novada senators Kazimirs Kleina.

Bez tam E. Bondars tikās arī ar Gdaņskas Filharmonijas vadītāju, apmeklēja Jūrniecības muzeju un Latvijas goda konsulātu. Vizītes noslēgumā vēstnieks apmeklēja Baltijas valstu mūzikas akadēmiju studentu simfoniskā orķestra koncertu latviešu diriģenta Gunta Kuzmas vadībā.

INDIJA. 14. februārī Latvijas vēstniecībā Indijā norisinājās ikgadējā Latvijas goda konsulu Indijā sanāksme. Ar goda konsuliem Mumbajā, Čennajā un Bangalorē tika pārrunātas politiskās, ekonomiskās, konsulārās un kultūras aktualitātes. Goda konsuli tika iepazīstināti arī ar vēstniecības plāniem saistībā ar Latvijas Simtgades atzīmēšanu Indijā 2018. gadā, starp citu, pavasari plānotajām Latvijas filmu dienām Indijā, u.c. aktivitātēm. Sanāksmes laikā Latvijas vēstnieks Indijā Aivars Groza pasniedza Latvijas Ministru prezidenta Māra Kučinska pateicības rakstus goda konsuliem par nozīmīgo ieguldījumu Ministru prezidenta vizītes Indijā organizēšanā 2017. gada novembrī. Latvijas Ministru prezidenta M. Kučinska vizīte Indijā bija pirmā šāda līmeņa vizīte Latvijas un Indijas diplomātisko attiecību vēsturē un divpusējo attiecību centrālais notikums kopš Latvijas vēstniecības Indijā atvēršanas 2015. gadā.

UZBEKISTĀNA. Sākot no 19. februāra nedēļas garumā vienā no populārākajām radio stacijām Uzbekistānā “Orlat FM” ik rītu notiks viktorīna par Latviju, kura noslēgsies ar Latvijas vēstnieka Uzbekistānā Mihaila Popkova plašu radio interviju tiešajā ēterā par Latvijas valsts Simtgadi.

Viktorīnas dalībnieki būs aicināti sniegt atbildes uz 100 jautājumiem par Latvijas vēsturi, kultūru, ekonomiku, sportu un sasniegumiem pasaulē. Zinošākie viktorīnas dalībnieki balvas saņems Latvijas suvenīrus un skaistus albumus par Latvijas dabu.

Savukārt 23. februāra pirmajā dienas pusē vēstnieks M. Popkovs būs radio studijā, lai stāstītu par Simtgades svinībām veltītu pasākumu programmu gan Latvijā, gan Uzbekistānā. Vēstnieks iepazīstinās ar svinībām veltīto plašo kultūras notikumu klāstu Rīgā un citās Latvijas pilsētās, kā arī aicinās ikvienu Latvijas mīļotāju un interentu apciemot Latviju šajā svinību gadā.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Svētku pieņemšanā piedalījās arī Latvijas Mākslas akadēmijas rektors Kristaps Zariņš, kura izstāde tika atklāta šajā pašā dienā Kauņas mākslas galerijā “Meno parkas”.

Lai daudzīnātu savu valstu simtgades, BAO 2018. gadā ar īpaši Baltijas valstu Simtgadei veltītu simfoniskās mūzikas programmu koncertē visās trīs Baltijas valstīs, kā arī Polijā un Vācijā, demonstrējot Baltijas valstu mūzikas unikālītāti, krāsainību, daudzšķautņainību un jauno mūziķu izcilību. Koncertprogrammā būtisks akcents likts uz Baltijas komponistu mūziku, ar izvēlētu repertuāru uzsverot orķestra reģionālo piederību un klausītājos sekmējot interesi par Baltijas komponistu mūziku, par kopējo, atšķirīgo un par paralelēm. Kultūras projekts ir Latvijas Valsts Simtgades svinību nacionālajā pasākumu plānā.

Kristapa Zariņa izstādes atklāšana Kauņā

14. februārī Kauņā, mākslas galerijā “Meno Parkas” (Lietuva), sadarbībā ar mākslas galeriju “Māksla XO” (Latvija) tika atklāta Latvijas Mākslas akadēmijas rektora, profesora, mākslinieka Kristapa Zariņa izstāde “Un atkal “ziedošu jaunavu pavēni””. Izstāde Kauņā būs skatāma līdz šī gada 15. martam.

Izstādi atklāja Latvijas vēstnieks Lietuvā Einars Semanis, sveicot Kristapu Zariņu un galerijas “Meno parkas” vadītāju ar iespaidīgās izstādes atklāšanu Kauņā, kā arī sveicot visus izstādes apmeklētājus ar Lietuvas valstiskuma atjaunošanas Simtgades tuvojošos svētku dienu. Vēstnieks savā uzrunā teica, ka Latvijas un Lietuvas sadarbība un cilvēku savstarpējie ciešie kontakti atklāja it īpaši kultūras un mākslas laukā. Vēstnieks arī uzsvēra, ka izstāde ir skaista dāvana visām trijām Baltijas valstīm to Simtgadē.

Kristapa Zariņa izstāde “Un atkal “ziedošu jaunavu pavēni”” ir mākslinieka pēdējo gadu spilgtākais veikums. Izstāde veltīta rakstnieka Marsela Prusta romānam “Ziedošu jaunavu pavēni”, kur Kristaps Zariņš sev raksturīgajā figurālajā stilā ar sieviešu stāviem un dārza attēlojumu atspoguļo Prusta aprakstītās kaislības.

Lai gan darbus varētu raksturot kā rotājīgus un pat pavadinošus, tie runā par kādu lielāku ideju – “kailo dzīvību” jeb *bare life*, kas stāv krustcelēs – būt vai nebūt. Šis brīdis “pirms”, kurā ir apstādinātas attēlotās jaunavas, savā apziņā katram dod iespēju pieņemt lēmumu vai turpināt iesākto ainu – pārtraukt otra esamību, vai tomēr apstāties un ļaut otram dzīvot. Attēlotā nav tikai

vardarbība košu ziedu ielokā, tā ir cilvēkam kultūras dotā iespēja izdarīt izvēli un neveikt šo vardarbību. Arī dārzs ir kultūras parādība, un Kristaps Zariņš jau gadiem ir nodevies mērķtiecīgai to pētniecībai. Katras gleznes īpašo sajūtu veido ikreiz jauna ziedu izlase – nevienā darbā tie neatkārtojas, un katra darba nosaukums aizgūts no rožu šķirnes.

Latviešu kori Loimā un Helsinkos dāvina koncertu Somijas Simtgadei

Pagājušajā nedēļas nogalē divās Somijas pilsētās: Loimā un Helsinkos izskanējuši skaisti latviešu – somu koŗa “Ziemeļmeita” un Alūksnes novada Kultūras centra skolotāja kora “Atzele” koncerti.

Tie notika koncertprojekta “Dzintara tilts” ietvaros un vienlaikus bija kā dāvana valsts Simtgadē Somijai, gan arī atgādināja par Latvijas Simtgades gadu.

Koncerta ieskaņā katrs koris uzstājās atsevišķi, bet pēc tam sadziedājās. “Ziemeļmeita” dziedāja gan latviešu tautasdziesmu “Sarkandaiļa roze aug”, gan somu dziesmas. Savukārt viesi no Alūksnes dziedāja tautas dziesmu “Stāvēju, dziedāju” un citus latviešu skaņdarbus. Savu uzstāšanos “Atzele” sāka, izveidodams plašu pusapli visapkārt skatītāju sēdvietām. Tādējādi Ērika Ešenvalda aranžētā “Stāvēju, dziedāju” skanēja sevišķi efektīgi, piepildot telpu un klausītāju sirdis ar visniansētākajām vibrācijām.

Abi koŗi kopā izpildīja gan Imanta Kalniņa “Dzintara dziesmu” ar Olafa Gūtmaņa vārdiem, gan somu tautasdziesmu “Ilgpilnā”, gan citas dziesmas.

Svinīgā ceremonijā uz Mali pavada

Latvijas kontingenta karavīrus
16. februārī Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Jānis Garisons un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš tikās ar karavīriem, kuri jau tuvākajā laikā dosies veikt dienesta pienākumus ANO vadītajā visaptverošajā stabilizācijas operācijā Mali “MINUSMA”.

Jau tradicionāli svinīgajā pavadošanas ceremonijā karavīri no aizsardzības nozares vadības saņems ceļamaizi – Latvijas karogu un rudzu maizes klaipu.

Skaidro Latvijas skatījumu uz drošības izaicinājumiem Baltijas reģionā

Š. g. 15. februārī Parīzē norisinājās Baltijas jūras reģiona drošības tēmai veltīts seminārs. Paskatījums ar prezentāciju par Latvijas skatījumu uz drošības izaicinājumiem uzstājās Latvijas Ārpolitikas institūta direktors Andris Sprūds. Savā prezentācijā

Andris Sprūds skaidroja drošības izaicinājumus Baltijas jūras reģionā no Latvijas perspektīvas, tai skaitā transatlantiskās saiknes un Eiropas Savienības nozīmi. Savā prezentācijā viņš pieskārs arī tādiem jautājumiem kā Latvijas attiecības ar Krieviju, enerģētikas drošība un citiem aktuāliem mūsu reģiona drošības jautājumiem.

Seminārā, kas tika rīkots sadarbībā starp Latvijas vēstniecību Francijā un Francijas Nacionālo valodu un austrumu civilizāciju institūtu (INALCO), piedalījās Francijas pētnieki, domnīcu pārstāvji, studenti, diplomāti, kuri izrādījuši īpašu interesi par Baltijas jūras reģionu, t.sk. Latviju.

Latvijas vēstniecība Izraēlā saņem dāvinājumā Johannai un Žanim Lipkēm veltītus zīmējumus

15. februārī Latvijas vēstniece Izraēlas Valstī Elita Gavele tikās ar Izraēlas mākslinieku un filantropu Josefu Šermanu (*Joseph Sherman*), kurš pasniedza dāvinājumā divus viņa zīmējumus, veltītus Latvijas glābējam Žanim Lipkēm un viņa sievai Johannai Lipkei.

Josefs Šermans nav profesionāls mākslinieks, taču mīl zīmēt un dāvināt savus darbus, veltot tos ebreju tautas glābējiem Otrā pasaules kara laikā. Starp daudzajiem Latvijas glābējiem viņš bija izvēlējis Žani Lipki. Pēc mākslinieka vēlmes, viens viņa dāvātais darbs paliks vēstniecībā, otrs darbs tiks nogādāts uz Latviju – uz Žaņa Lipkē muzeju.

Josefs Šermans ir ortodokšāls ebrejs, dzimis Amerikas Savienotajās Valstīs, šobrīd dzīvo Jeruzalemē, pārstāv haredim kopienā, un ir uzņēmuma īpašnieks, kas nodarbojas ar korporatīvajām sabiedriskajām attiecībām.

Sestais Latviešu biedrības Īrijā rīkotais talantu konkurss “Protu? Protu!”

2018. gada 3. februārī talantīgākie latviešu bērni un jaunieši no Īrijas un Ziemeļīrijas pulcējās Droghedas pilsētā *Droichead Art Centre*, lai parādītu savus talantus dziedāšanā, dejošanā, muzicēšanā uz dažādiem instrumentiem, dzejoļu deklamēšanā. Latviešu biedrības Īrijā rīkotais latviešu bērnu un jauniešu Īrijā un Ziemeļīrijā talantu konkurss “Protu? Protu!” šogad notika jau sesto gadu. Šo gadu laikā konkurss ir noticis Dublinā, Limerīkā, Portadounā, Kaslbārā un Portlišā, dodot iespēju latviešu bērniem no tuvākām un tālākām Īrijas un Ziemeļīrijas grāfistēm tikties un radoši izpausties, būt latviskā vidē, apzināties savu latvietību, kā arī iepazīt Īriju.

Šogad ikgadējais konkurss pulcēja rekordlielu dalībnieku

Mēneša priekšmets FEBRUĀRĪ

No mūzeja “Latvieši pasaulē” krājuma Latvieši ogļu raktuvēs Eiropā

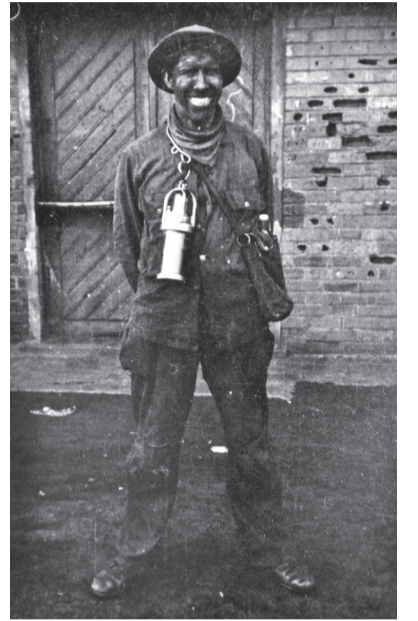
Pirmie latvieši, kuri atstāja bēgļu nometnes Vācijā pēc Otrā pasaules kara, nereti kļuva par melnstrādniekiem. Jauni vīrieši devās uz ogļu raktuvēm Lielbritānijā, Beļģijā un Francijā. Šis darbs bija bīstams, psiholoģiski un fiziski grūts, toties bijušie bēgļi varēja nopelnīt iztikai un nodrošināt mājokli sev un savām ģimenēm.

Priekšmeta paraksts:

Akmeņogle ar papardes nospiedumu. To Mārtiņš Kļaviņš (1911 – 1989) atrada ogļu raktuvēs Francijā 20. gadsimta 40. gadu beigās.

Lauksaimnieks Mārtiņš Kļaviņš Otrā pasaules kara beigās vispirms nonāca gūstā Putlosā, Vācijā un Zēdelgemā Beļģijā, bet pēc tam pievienojās ģimenei Lībekā. Pēc pārceļošanas uz Franciju Mārtiņš sāka strādāt ogļu raktuvēs mazpilsētā *Monso le Mine*, kur aizvadīja visu savu darba mūžu. Starp raktuvju strādniekiem Mārtiņš bija vienīgais latvietis. Strādājot pazemē 800 metru dziļumā, Mārtiņš atrada akmeņogļu gabalus ar papardes nospiedumiem un dažus uznesa virszemē, lai parādītu darbābiedriem. Nospiedumi uz akmeņogles radušies karbona jeb akmeņogļu ģeoloģiskajā periodā pirms aptuveni 300 miljoniem gadu, kad Francijas teritorijā auga papardes.

Mūzeja “Latvieši pasaulē” krājumā glabājas liecības par latviešu bēgļu pirmajiem darbiem jaunajās mītnu zemēs – priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti un intervijas.

Arvīds Vitols pēc darba *Bois de Cazier* ogļu raktuvē Beļģijā 20. gadsimta 40. gadu beigās // Foto no mūzeja “Latvieši pasaulē” krājuma

Reinhard Vitols pēc darba pie *Florence* ogļraktuves Vidusanglijā 20. gadsimta 40. gadu beigās // Foto no mūzeja “Latvieši pasaulē” krājuma

skaitu, uz skatuves uzstājās 167 konkursa dalībnieki.

KNAB aiztur Rimšēviču

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) 16. februārī, veicis kratīšanu Latvijas Bankas prezidenta Ilmāra Rimšēviča darbavietā un privātpapīros Langstiņos, liecina LTV Ziņu dienesta rīcībā esošā informācija.

Esot aizturēts celtniecības un ātro kredītu jomā zināmais uzņēmējs Māris Martinsons, ziņo LTV. Telefonsarunā Ilmārs Rimšēvičs paziņojis, ka “nav tiesīgs to komentēt” un nolīcis klausuli. Portālam Delfi zināms, ka sestdienas pēcpusdienā viņš ir at-

griezies Latvijā no ārzemēm. Latvijas Bankas preses dienestā portālam *Delfi* nekādas komentārus nesniedza un aicināja vērsties pie KNAB. Savukārt ar KNAB pārstāvi Laura Dūša portālam *Delfi* norādīja, ka birojs šobrīd ne apstiprina, ne noliedz izskanējušo informāciju saistībā ar pēdējā laikā veiktajām izmeklēšanas darbībām. Vienlaikus KNAB informē, ka sniegs papildu ziņas un skaidrojumu, tiklīdz tas būs iespējams, neapdraudot izmeklēšanu.

AS *Norvik banka* starptautiskajā šķīrētībā iesniegta pieteikuma pret Latviju centrā ir korupcija finanču sektorā – kāda pieredzējusi un augstu stāvoša amatpersona no bankas kontrolpaketes īpašnieka Grigorija Guseļņikova esot centusies izspiest kukuļus, iepriekš ziņoja TV3 raidījums *Nekā personīga*.

(*Vairāk lasiet Sallijas Benfeldes komentārā 5. lpp.*)

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

PALESTĪNA

Atgādināsim, ka 1948. gadā Ēģiptes, Sirijas, Jordānijas karaspēks un palestīniešu kaujinieki uzbruka tikko proklamētajai Izraēlas valstij ar nolūku to iznīcināt, bet šo karu zaudēja. Tas bija, var teikt, diglis vai deglis. Un kas mums ir šobrīd? Izraēlas premjerministrs Benjamins (Bibi) Netanjahu nonācis sprukās, jo policija vērsusies pie ģenerālprokurora, ieteicot viņam izvirzīt apsūdzību pret Netanjahu – par kukuļņemšanu un ētiski apšaubāmu darījumu mēģinājumu. Baidīdamies zaudēt premjerministra amatu, ko viņš kopumā ieņēma 12 gadus, Netanjahu, glābnot trauslo koalīciju, tiecās izdabāt labējiem, kas prasa anektēt to Rietumkrasta (*West Bank*) teritorijas daļu, kur izmētās ebrēju apmetnes. Tā nu viņš plāti-

damies teica, ka apspriežot ar ASV prezidentu Donaldu Trampu šādas aneksijas varbūtību. Tūlīt pat Baltais nams paziņoja, ka nekādu tamlīdzīgu sarunu ar Trampu nav bijis. Tātad Netanjahu pieķerts melos.

Tikmēr palestīniešu pašpārvaldes prezidents Mahmuds Abass paziņoja, ka iecerētajā Palestīnas valstī nevienam ebrējam, arī vismiermīļākajam, nebūs ļauts dzīvot. Savukārt Netanjahu uzsveris, ka jebkurā “izlīguma” variantā Izraēlai jāpatur militārā kontrole pār Rietumkrastu, ņemot vērā eksplozīvo situāciju visapkārt, īpaši Sirijā.

Grozi kā gribi – stāvoklis bezcerīgs. Impulsīvais Donalds Tramps, tiesa, solās piedāvāt savu “ģeniālo” plānu, pievelkot klāt Saūda Arabiju, Ēģipti un Jordaniju. Atļaujiet man to apšaubīt un būt skeptiķim.

KURDISTĀNA

Patiešām – daudzskaitlīgajai kurdu tautai neveicas. Pēc Pirmā pasaules kara, kad Antante (Anglija un Francija) sprieda par sakautās Osmaņu imperijas sadalīšanu, bija runa par īpašu Kurdistānas valsti, bet lielvalstu savtīgas intereses un Kemala Atatūrka “republikāniskas” Turcijas nostiprināšanās pārvilka šim kurdu sapnim svītru.

Kāds ir stāvoklis šobrīd? Miljoniem kurdu kompakti apdzīvo Turcijas dienvidaustrumu provinces, un faktiski autoritārais prezidents Redžips Tajibs Erdogans cieši apņēmis sagraut kurdu radikālas organizācijas PKK kaujiniekus, kas pēc neilga pamiera atsākuši partizānu karu šajās provincēs. Tiesa, kurdiem Irākas ziemeļos ir sava, var teikt, autonoma “pusvalsts”,

BEZIZEJAS SITUĀCIJAS: Palestīna, Kurdistana, Karabaha

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

taču referendums par šī novada neatkarību politiski izčākstēja, jo gan ASV, gan Turcija baidījās no neprognozējamām sekām. Neparedzams ir stāvoklis kurdu apdzīvotajā Sirijas ziemeļu pierobežas joslā, kur tagad Erdogana karaspēks šos kurdu apkaru, jo viņam visur rādās “PKK rēgs”.

KARABAHA

Azerbaidžana no šī novada atteikties nevēlas, Armēnija nolēmusi to paturēt “uz mūžiem”, un patiesi joks ir tas, ka abu naidīgo valstu prezidenti – Ilhams Alijevs un Seržs Sargisjans – laiku pa laikam tiek “Krievijas pavēni”, lai bez smaidiem atkārtotu, ka konflikts atrisināms bez spēka pielietošanas. Kā zināms, Armēnija pievienojusi sev Kalnu Karabahu, formāli no-

sauktu par neatkarīgu “Arcahas republiku”. Arī spēlīte, kas reizēm noved pie apšaudēm un upuriem.

Kroni šim nebeidzamam stāstam uzliek Azerbaidžanas prezidenta Ilhama Alijeva runa valdošās partijas VI kongresā: “Erevana, Irevanas haniste, ir mūsu vēsturiskā zeme, un mums, azerbaidžāņiem, jāatgriežas šajās zemēs. Tas ir mūsu politiskais un stratēģiskais mērķis, un mums tam pakāpeniski jātuvojas.”

Armēnijas politiķi nepaliek atbildi parādā: “Azerbaidžāna ir mākslīga valsts, kurai nav tiesības pastāvēt. Lai viņi (turciski azerbaidžāņi) atgriežas savā pirmdzimtenē – Centrālāzijas stepēs.”

Tā nu tas ir. Triju nebeidzamu stāstu skumīgais kopsavilkums.

SALLIJA BENFELDE

Pēdējās nedēļas notikumi Latvijā tikuši dēvēti gan par zemestrīci finanču sektorā, gan par Latvijas reputācijas grausšanu.

Norvik bankas paziņojums par augstas Latvijas finanču sektora amatpersonas kukuļa prasīšanu no viņiem, sākumā gan vārdā nevienam nesaucot; ASV Finanču ministrijas Finanču noziegumu apkarošanas tikla (*FinCEN*) ziņojums par vērienīgu naudas atmazgāšanu un korupciju bankā AB.LV un visbeidzot – Latvijas Bankas prezidenta un Eiropas Centrālās bankas padomes locekļa Ilmāra Rimšēviča aizturēšana uz 48 stundām, kas tiešām izraisīja zemestrīci līdzīgu vilņošanos un visdažādākos minējumus. Latvijas Bankas (LB) prezidentam piemērotais aizdomās turamā statuss kriminālprocesā par kukuļa pieprasīšanu vismaz 100 tūkstošu eiro apmērā, par ko 19. februārī speciāli sasauktā preses konferencē informēja Korupcijas un novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) vadītājs Jēkabs Straume, daļu sabiedrības vienkārši šokēja. Tiesa gan, Straume arī vairākkārt uzsvēra, ka šim kriminālprocesam nav saistības ar nevienu no šobrīd Latvijā strādājošajām kredītiestādēm. No vienas puses, tā likās kā sliktās ziņas labā daļa, jo LB prezidents tātad nav saistīts ar abām minētajām bankām. No otras puses, tas radīja vēl vairāk minējumu, jo KNAB, protams, sīkāku informāciju nesniedza, lai nekaitētu izmeklēšanas procesam.

Un tad, 19. februāra vakarā, no granda “sprādzienis”. *Norvik* bankas īpašnieks intervijā *Associated Press* (AP) paziņoja, ka amatpersona, kuŗa gadiem ilgi izspiedusi kukuļus un pieprasījusi atmazgāt Krievijas naudu, ir... Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs.

Tomēr, manuprāt, zemestrīce finanču sektorā tā tomēr nav, jo,

pateicoties tam, ka esam eirozonā un Eiropas Centrālās bankas lēmumam, ierobežojumi problemātiskajai AB.LV bankai maksājumos ASV dolāros, to ir norobežojusi no pārējā banku sektora. Turklāt AB.LV bankas klienti pamatā ir Latvijas nerezidenti – aptuveni 85 procenti šīs bankas klientu nāk no Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS), bankai nav likviditātes problēmu.

Norvik banka turpina darbu Latvijā ierastajā kārtībā, un šķirējtiesas lēmums varētu kļūt zināms aptuveni divu līdz četrpaužu laikā. Savukārt Latvijas Banka pēc iestāšanās eirozonā vairs neatbild par Latvijas komercbankām, tās funkcijas ir mainījušās, un Rimšēviča darbības apturēšana uz laiku vai pat atcelšana no amata LB darbību neietekmēs.

Toties trieciens Latvijas reputācijai tas ir milzīgs, pasaules plašsaziņas līdzekļiem tā ir kļuvusi par vienu no karstajām ziņām. Varētu pat teikt, ka tas ir kā atomsprādzienis, kas visu izdedzina un saindē. Turklāt visam notiekošajam pāri slīd Krievijas ēna. Tādēļ notiekošo drīzāk var saukt par triecienu Latvijai. Sekas, neatkarīgi no tā, vai aizdomas un apgalvojumi par LB prezidentu izrādīsies patiesi vai ne, būs ne tikai iespējamā kredītreitinga krišanās un valsts reputācijas zaudēšana Simtgades gadā. Šogad ir vēlēšanas, un aizvainotie vēlētajai, lai atriebtos korumpētajai Latvijas varai, kāda tā tagad noteikti ir viņu acīs, var nobalsot par *Saskaņu*, Ždanokas sarakstu vai Zaļo, un zemnieku savienību. Par to, ka ideoloģijai un etniskajai piederībai nav nozīmes, jo koruptīvais domāšanas veids vieno, jau esmu rakstījis.

Bet nu par visu pēc kārtas.

Īsā chronika

Pagājušā gada decembrī AS *Norvik Bank* un tās kontrolējošie ak-

cionāri iesniedza šķirējtiesā prasību pret Latvijas Republiku Starptautiskajā investīciju strīdu neregulācijas centrā (ICSID). Akcionāri apgalvoja, ka “Banku regulējošās iestādes izmantoja nepamatotas, negodīgas un pretrunīgas regulatīvās pieejas, pretēji starptautisko tiesību normām, kuras paredz saprātīgu un taisnīgu regulatīvo pieeju pret ārvalstu investoru un investīcijām.”

Norvik Bank ir *Norvik Group* sastāvdaļa, kuŗā ietilpst arī *Vjatka Bank* Krievijā un *Norvik Banka UK Limited* Lielbritānijā.

Bankas īpašnieks ir Grigorijus Guseļņikovs, krievu uzņēmējs Lielbritānijā, bet bankas valdes priekšsēdis – Oliveris Bremvels (*Oliver Bramwell*), brits, ir strādājis banku un finanču sektorā Lielbritānijā, bet pirms pievienošanās *Norvik* bija *Vjatka Bank* izpilddirektors. Bankas valdē ir arī divi Krievijas pilsoņi: Aleksejs Kutjavins, kuŗš bijis viens no vadošajiem *Vjatka Bank* finanšu ekspertiem un Dmitrijs Kalmikovs, kuŗš banku sektorā darbojoties vairāk nekā 20 gadus un Krievijā bijis viens no *Alfa Bank* vadītājiem.

Lai gan prasība pret Latviju tika iesniegta jau pagājušajā gadā, bankas īpašnieks un vadītāji par Latvijas augsto amatpersonu sāka runāt nesen, gan nevienam vārdā nesaucot. Rimšēviča vārds tika nosaukts pēc tam, kad KNAB paziņoja par viņu kā aizdomās turamo kriminālprocesā.

Savukārt AB.LV banka ar to, ka tai pārmet naudas atmazgāšanu, saskaras ne pirmo reizi. Finanču un kapitāla tirgus komisija (FKTK) pēc aktīviem otrai lielākajai Latvijas bankai AS “*ABLV Bank*” pagājušajā gadā piemēroja 3 166 682 eiro soda naudu par komisijas pārbauvēs konstatētajiem pārkāpumiem. Protams, banka noliedz visus pārmetumus.

Notikumu fons

Pēc Rimšēviča aizturēšanas valdība kādu brīdi klusēja un tad sāka runāt par to, ka Rimšēvičam ir vismaz jāpatur sava darbība LB, ka finanču krīzes draudu nav. Zemetkstos vēl pirms *Norvik* pēdējā paziņojuma un KNAB preses konferences bija nolasāms, ka par visu atbildīgs ir Rimšēvičs, bet FKTK baida pilnīgu uzticību, komisija strādā labi. Ne ar vārdu netika piemēnēts tas, ka LB neuzrauga Latvijas komercbankas, bet to dara FKTK. Uz jautājumiem, vai, piemēram, finanču ministri Danai Reizniecei-Ozolai ir zināms kaut kas vairāk, atbilde bija – nē. Arī daļas žurnālistu runātais liek domāt, ka viņiem ir bijuši zināmi gaidāmie *Norvik* bankas atklājumi un ka viņi ir pieņēmuši, ka tas tā ir. Jebkuŗā gadījumā vēl svētdienas vakarā publiski izskanējušie jautājumi par LB prezidenta aizturēšanu lika domāt, ka kaut kas nav gluži kārtībā, ka zemetkstos un attieksmē jūtams kaut kas tāds, kas netiek nosaukts vārdā. Pēc KNAB paziņojuma par to, ka kriminālprocesam nav saistīts ne ar vienu Latvijā strādājošo banku un ka liela daļa iepriekš izskanējušo minējumu neatbilst patiesībai, atlika vien brīnīties par to, kāpēc tik augsta līmeņa amatpersona, kuŗai ir pieejama konfidenciāla informācija un kuŗa piedalās eirozonas valstu finanču jautājumu regulēšanā, ir “nolaidusies” līdz kukuļa prasīšanai.

Trieciens nāca arī no *Associated Press* – AP raksta, ka Rimšēvičs bieži devies uz Krieviju, bet pēc tam, kad pret to tika noteiktas sankcijas, uz Krieviju devies caur Baltkrieviju. To apstiprinot Krievijas robežsardze. Tiesa gan, AP arī piebilst, ka neatkarīga šī fakta pārbaude viņiem nav pieejama. Aģentūra ir arī publicējusi fotogrāfiju, kas uzņemta 2010. gada 22. augustā. AP žurnālisti gan alojas, ka

foto ir tapis pēc medībām, nē – pēc makšķerēšanas. Tajā redzami vairāki cilvēki, arī Latvijas Bankas prezidents Ilmārs Rimšēvičs, kā arī toreizējais Krievijas ieroču ražošanas uzņēmuma “Informācijas tehnoloģiju pētniecības institūts” vadītājs Dmitrijs Pliščikovs. Jāpiebilst, ka foto izdarīšanas brīdī Pliščikova priekšnieks bija Sergejs Ķezozovs, sens Putina draugs jau kopš astoņdesmitajiem gadiem.

Ja LB prezidents ir kaut daļēji vainīgs gan oficiālajās, gan neoficiālajās apsūdzībās, tad, protams, jāņem sods. Bet par to lems tiesa. Ja Rimšēvičs ir pieļāvis neuzmanīgu rīcību un tiešām braukājis uz Krieviju izklaidēšanās nolūkos, tad jāteic, ka amatpersonām vienmēr jāatceras, ka, dibinot privātas attiecības Krievijā, viegli var nonākt tās drošības dienestu uzmanības lokā. Nav noslēpums, ka šie Krievijas dienesti spēj safabricēt jebkuŗu lietu, un ir ļoti iespējams, ka šajā gadījumā tā arī ir. *Norvik* bankas īpašnieka apgalvojumi tiešām šķiet no fantastisku trilleru serijas, bet dzīvē mēdz notikt ne tikai tas. Jebkuŗā gadījumā AP savā rakstā atsaucas arī uz Prāgas Starptautisko attiecību institūta vecākā pētnieka Marka Galeoti sacīto, ka šantāžas risks īpaši augsts ir Krievijas gadījumā, kas, pēc viņa domām, aktīvi cenšas izmantot ārvalstu ierēdņus, izmantojot korupciju. Arī Latvijas Drošības policijas pēdējā ziņojumā ir rakstīts par Krievijas centieniem ieķļaut savā uzmanības lokā Latvijas augsta līmeņa ierēdņus, kuŗi privātās vai oficiālās vizītēs ierodas Krievijā.

Piebilde. Brīdī, kad raksts tika nodots redakcijai, TV24 sākās Ilmāra Rimšēviča preses konference, kuŗā viņš stāsta par situāciju bankās un par tiem iemesliem, kuŗu dēļ notiek centieni mainīt LB prezidentu, bet sīkāk par to nākamajā numurā.

Viņa domāja par virsotnēm

VIKTORS HAUSMANIS

Cik gan stingra un cieta ir likteņa roka! Tāda doma atausa šodien, 18. februārī, rakstot šīs rindas, pieminot Aizsaulē aizgājušo kādreizējo kolleģu, spilgto kultūras personību **Valentīnu Freimani**. Viņa dzīvoja Vācijā, Berlīnē, un vēl pirms pāris nedēļām man piezvanīja, balss bija pavisam moža, esot vienīgi žēl par to, ka tik reti mums iznāk sazināties. Drīz būšot dzimšanas diena – viņai palikšot deviņdesmit seši gadi! Tā tobrīd runāja Valentīna. Atvadījāties – ar vēlējumu atkal sazināties. Taču – nekā! Savu dzimšanas dienu Valentīna (mēs bieži vien saucām viņu par Valiju) nesagaidīja. Dažas dienas pirms tās no dzīves viņa aizgāja. Līdzīgi kā bija aizgājis režisors Kārlis Auškāps, kurš cerēja Dailes teātrī ierasties uz paša iestudētās lugas “Niķa un Rīka stiķi” pirmizrādi. Nepaguva...

Teātra un kino zinātniece Valentīna Freimane Latvijā bija ļoti ieredzēta, iecienīta un reizē – neparasta personība, kam liktens bija nolēmis piešķirt visai neparastu mūžu. Es ar viņu iepazīnos pirms daudziem gadiem, kad Valentīna Rīgā bija ieradies no Liepājas un strādāja Latvijas Radio, veidojot raidījumus par teātriem un aktieriem. Tad viņa pārnāca darbā uz Literatūras un mākslas institūtu. Toreiz, sešdesmitajos gados, mūsu institūtā bija izveidojusies visai spēcīga teātra un kino zinātnieku kopa, tajā darbojās Lilija Dzene, Līvija Akurātere, Valentīna Freimane, vēlāk šai kopai pievienojās Māris Grēviņš, Gundega Saulīte, Jurijs Civjans – visus, protams, nenosaukšu, un daudziem kā patiesi laba padomdevēja, skolotāja bija Valentīna Freimane.

Viņa publicēja grāmatu par Liepājas teātri, rakstīja par Nikolaju Mūrnieku un Irmgardi Mitrēvici, taču arvien vairāk pievērsās Latvijā tolaik vēl maz pētītajai kinomākslas nozarei. Vēl vairāk – Valentīnas Freimanes vadībā 70. – 80. gados tapa skatītāju un klausītāju ļoti iecienītais kinolektorijs: tajā varēja iegūt informāciju par Rietumu pasaulē un ASV nozīmīgām filmām un vairākas no tām lektorijā varēja arī noskatīties. Jāņem vērā, ka Latvijā Rietumu filmas toreiz bija ārkārtējs retums, nedēļas garumā uz ekrāniem varēja parādīties ne vairāk kā viena, augstākais –

divas ārzemju filmas, toreiz skatītājiem galvenokārt tika piedāvāta padomju kinematografijas produkcija, bet Valentīna Freimane pavēra ceļu uz Eiropas mākslu, turklāt tā nebija tikai informācija, bet arī dziļa un pamatīga kinofilmu analīze. Tas mums toreiz bija liels ieguvums, savukārt lekciju kursus par kino vēsturi Valentīna Freimane lasīja Konservatorijas Teātra fakultātes studentiem.

Valentīna nebija īpaši runātīgs cilvēks un, gadiem ilgi kopā strādājot, tikai pa kādai mazai, sikai spraudziņai pavērs viņas sarežģītajās, rūgtu grēmu piesātinātās

dzīves stāstā: pēc izcelsmes Valentīna bija židiete, augusi turīgā ģimenē, viņas tēvs Leopolds Lēvenšteins bija izglītots, turīgs cilvēks, strādāja Latvijā, kā arī Vācijā un Francijā, un tieši tur Valentīna ieguva savas izcilās izglītības pamatus. Jau tad tapa viņas domāšanas un zināšanu vēriens. Pienāca vācu okupācijas laiks, sākās židu vajāšana, vispirms apcietināja un uz geto aizveda viņas tēvu. To uzzinājusi, Valijas mamma pati aizgāja un pieteicās nacistu varas iestādēm, jo viņai šķita necilvēcīgi, ka moku ceļš viņas mīļotajam cilvēkam jāiet vienam. Abi vecāki tika nošauti,

Valentīna palika viena, viņai bija tikai divdesmit divi gadi. Ko iesākt? Ko darīt? Vienīgā iespēja – slēpties. Un patvērumu viņai deva krietnais baltvācu izcelsmes vīrs, jurists un deputāts, prof. Pauls Šimanis. Valentīna Freimane izdzīvoja! Par viņas dzīvesbiedru kļuva dzejnieka Valda Grēviņa dēls Valts, kurš diemžēl drīz no dzīves šķīrās. Taču Valentīna Freimane nebija cilvēks, kas par likteņa nastu sūdzētos – par viņas dzīves sarežģītajiem kāpumiem un klupieniem uzzināju, izlasot grāmatu “Ardievu, Atlantīda!”, kas iznāca 2010. gadā, iemantojot lasītāju lielu atsaucību. Grāmata turklāt iznāca vācu, krievu un vēl citās valodās. Bija radīts darbs, kurā atspoguļots samezglots, sarežģīts posms Eiropas vēsturē. Valentīna Freimane sarunās par to nerunāja, viss ir pateikts grāmatā. Grāmatas tapšanas laikā Valentīna Freimane jau dzīvoja Berlīnē. Par kara laikā nodarīto smago pāridarījumu Vācijas varas iestādes viņai atvainojās, nodrošinot Berlīnē dzīvesvietu un materiālo pabalstu. Kamēr vien spēja, Valentīna atbrauca uz savu Rīgu, ko patiesi mīlēja, gāja uz teātra izrādēm, lasīja lekcijas Latvijas Kultūras akadēmijā, kļuva par mākslas zinātņu doktori, bet 2013. gadā saņēma Triju Zvaigžņu ordeni. Jā, viņa bija to godam pelnījusi.

Gadiem skrejot, braucieni uz Rīgu viņai kļuva sarežģītāki, pagrūti bija pa kāpnēm uzkāpt līdz dzīvoklim ceturtnajā stāvā, kur dzīvoja viņas meita Ieva. Bet nu jau pa debesu kāpnēm viņa kāpj daudz, daudz augstāk! Gan jau tiksīties!

No Anšlava Eglīša vēstule pūra

Anšlavs Eglītis. Vēstules teātriniekam Viktoram Hausmanim sastādījums un komentāri, Zinātne, 2017, 422 lpp.

GUNDEGA SAULĪTE

Grāmatas “Vēstules teātriniekam” prezentācija notika jaunā gada pirmajā nedēļā viesmīlīgajā Rīgas Latviešu biedrības Kluba zālē. Uz galdiņiem mirgoja svečtes, apmeklētājiem, kas sasēdās ap galdiņiem, bija sagatavots piparkūku un citu svētku gardumu piedāvājums. Bet goda vietā un goda lomā – grāmata – Viktora Hausmaņa jauns darbs, kurā apkopotas Anšlava Eglīša vēstules dažādiem adresātiem.

Gadu gaitā, pētot un apcerot Anšlava Eglīša daiļradi un personību, literatūras un teātra zinātnieks Viktors Hausmanis publicējis vairākus darbus par iecienīto autoru, pievērsies arī Eglīša dzīvesbiedres Veronikas Janelsiņas dzīves gaitu apcerei. Vācot materiālus saviem pētījumiem un publikācijām, Hausmanis saistījies ar vairākiem Anšlava Eglīša līdzgaitniekiem, un tā nu iznācis, ka pētniekam uzticēts pilnīgi unikāls materiāls. Tās ir

Anšlavs Eglītis ar Džonu Travoltu 1978. gadā. Foto autors: nezināms

vēstules, ko Anšlavs Eglītis rakstījis saviem tuviem draugiem un kolleģām – Osvaldam Uršteinam, Hildai Uršteinai un Laimonim Siliņam. Tagad vēstules bez jēlkādiem īsinājumiem lasāmas

jaunajā grāmatā, kā atzīmē zinātnieks: “Nav labota vai mainīta Anšlava Eglīša izteiksmes savdabība (...). Vietumis ir papildināti saīsinātie vārdi, kā arī zemsvītās pievienoti skaidrojoši kome-

tāri.” Pēdējā grāmatas nodaļa ir Anšlava Eglīša vēstules Viktoram Hausmanim Latvijā. Lasītājam noderīgs būs arī vēstulēs pieminēto personu rādītājs.

Sarakste ar teātra ļaudīm ir ievērojama daļa no rakstnieka epistolārā mantojuma. Šajā sakopojumā, kas nepretendē uz visa šī žanra aptvērumu, lieliski atklājas Anšlava Eglīša attiecības ar drāmu un teātri, ar teātra darbiniekiem, kam nometņu un trimdas apstākļos mīlestība uz skatuves mākslu un uzticība tai bija jāpierāda visai skarbā un nežēlīgā ikdienā. Vēstulēs lasām par atsevišķu lugu tapšanu, tajās izteikti aizrādījumi iestudētājiem un lomu tēlotājiem, nojaušam par paša autora radošā darba veiksmēm un grūtībām. Bet ir vēl daudz kas vairāk – rakstītāja personības aprises, kas Anšlavu Eglīti, tik iemīļotu prozas un drāmas rakstnieku, ļauj skatīt kā gaišu, erudītu, bezgala asprātīgu un smalk-

jūtīgu personu. Brīnišķīgs sarunu biedrs! Kaut vai tikai vēstulēs. Un tieši šī personības atklāsmē, iespējams, ir pats vērtīgākais ieguvums grāmatas lasītājam. Tas ir atgādinājums par to intelīģences paaudzi, kas Latvijā beidzās ar režisora Oļģerta Krodera aiziešanu mūžībā, svešumā no dzimšanas citā dimensijā. Latvijas brīvvalsts laikā augušie, labi izglītotie un brīvi domājošie kungi mums arvien atgādināja par to, ko bijām zaudējuši vai nekad nebijām ieguvuši – gara brīvību. Šādu personību mums Latvijas kultūrā šobrīd pietrūkst visvairāk.

Anšlava Eglīša dzīvais vārds grāmatas atvēršanas vakarā skanēja aktiera Gundara Āboliņa lasījumā. Ik pa brīdim tekstu komentēja Viktors Hausmanis, un klausītāji, kas līdz pēdējai iespējai bija piepildījuši Latviešu biedrības Kluba zāli, bija ar mieru klausīties vēl un vēl.

IRĒNA BĒRZIŅA

Arvien lielāku popularitāti zinātnieku vidū iemantojis Latvijas Zinātņu akadēmijas organizētais zinātnes sasniegumu konkurss, kas laika gaitā kļuvis par īpašu gada notikumu Latvijā un arī ārpus tās. Zinātnes sasniegumu un nozīmīgāko notikumu izvērtēšana tika sākta pirms 15 gadiem. Šobrīd tas ir viens no prestižākajiem konkursiem visu nozaru zinātnē Latvijā, par to liecina iesniegto un nominēto pētījumu, projektu, monografiju, praktisko zinātnisko izmēģinājumu izcilība un unikālitate ne tikai nacionālā, bet arī starptautiskā mērogā. 16. februārī Latvijas Universitātes Akadēmiskajā centrā, Dabas mājā, notika 2017. gada ievērojamāko zinātnes sasniegumu autoru un autoru kolektīvu apbalvošanas ceremonija.

SASNIEGUMI TEORĒTISKAJĀS ZINĀTNĒS

Atklājums, kas mainīs programmēšanas pamatus

Rīgas Techniskās universitātes Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes Lietišķo datorsistēmu institūta mācību spēki ir izstrādājuši oriģinālu tipoloģiskās funkcionēšanas modelēšanas teoriju, kuŗu nākotnē varētu pielietot, izstrādājot jaunas datorprogrammas. Latvijas Zinātņu akadēmija šo atklājumu ierindojusi kā vienu no svarīgākajiem zinātnes sasniegumiem aizvadītajā gadā. Tas ir vērienīgs atklājums, kas nākotnē visā pasaulē varētu mainīt veidu, kā tiek izstrādāta datoru programma-tūra.

Izpētīts zirnekļu tikla veidošanās molekulārais mehānisms

Latvijas Organiskās sintēzes institūta zinātnieki sadarbībā ar Karolinska institūtu Zviedrijā (*Karolinska Institutet*) un Analītisko zinātņu institūtu Francijā (*Institute of Analytical Sciences, ISA*) izpētījuši zirnekļu tikla veidošanās molekulāro mehānismu un novērtējuši mākslīgā zirnekļu zīda iegūšanas procesa līdzību ar dabisko. Līdz šim zirnekļu tikla šķiedras veidošanās process nebija pilnīgi izpētīts, radot šķēršļus efektīvu mākslīgā zīda pavedienu iegūšanas tehnoloģijas izstrādei. Zirnekļu zīds ir augstvērtīgs materiāls ar perspektīvu pielietojumu vairākās nozarēs no biomedicīnas līdz būvniecībai, tādējādi pētījums pavērs iespējas izstrādāt efektīvākas tehnoloģijas šajās jomās.

Atklāta jauna viela E1R

Latvijas Organiskās sintēzes institūta zinātnieki sadarbībā ar AS "Grindeks" pētniekiem izstrādājuši jaunu savienojumu E1R jeb metilfenilpiracetāmu, kas ir jauna viela, kura varētu kalpot kā perspektīvs savienojums atmiņas traucējumu un epilepsijas ārstēšanai. E1R tika sintezēts Latvijas Organiskās sintēzes institūtā, pateicoties izcilam ķīmiķu veikumam un zināšanām optiski aktīvu savienojumu sintēzē. E1R ir pirmais pasaulē zināmais Sigma 1 receptoru alosteriskais modulators, kas uzlabo atmiņas procesus un novērš krampjus.

Izpētīta vīrusu infekcijas pārmantojamība

Rīgas Stradiņa universitātes Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūta zinātnieki sadarbībā ar Anatomijas un antropoloģijas institūta starpkatedru elektronmikroskopijas laboratorijas pētniekiem veikuši pētījumu par persistentu vīrusu infekciju iesaisti nervu sistēmas slimību attīstībā: pirmo reizi atklāts, ka vīrusi var integrēties šūnas genomā, bet infekciju var pārmantot no paaudzes paaudzē.

IZCILĀKIE SASNIEGUMI LIETIŠKAJĀ ZINĀTNĒ

Sintezēti jauni materiāli

Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūta zinātnieki sintezējuši jaunus materiālus, kas pielietojami infrasarkanā starojuma pārveidotājiem un baltās gaismas avotiem. Materiālu efektivitāte un savietojamība ar optiskajiem viļņvadiem paver iespēju tos izmantot optisko sensoru un IS vizualizatoru izveidē. Mainot stiklu ķīmisko sastāvu, ir iegūti materiāli, kuŗi izstaro acij patīkamu balto gaismu, ilgtermiņā saglabā savas īpašības un ir pielietojami gaismas avotos.

Datorprogramma, kas palielina energoefektivitāti

Rīgas Techniskās universitātes Enerģētikas institūta zinātnieki izstrādājuši datorprogrammu kopumu, kas vērsta uz to, lai palielinātu energoapgādes efektivitāti un drošumu, veicinātu Latvijas enerģētisko neatkarību un integrāciju Eiropas energosistēmā. Pētījums tiek izmantots praksē Latvijas energosistēmas darba nodrošināšanā, tādējādi sniedzot labumu gan enerģijas lietotājiem, gan sistēmas operatoriem, gan arī elektroenerģijas ražotājiem kā Latvijā, tā kaimiņvalstīs.

Izstrādāts efektīvs siltumizolācijas materiāls

Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūta pētnieki izstrādājuši efektīvu siltumizolācijas materiālu: putupoliuretāna kompozīciju, kur izmantota Latvijā iegūstamā rapšu eļļa. Viens no pētījuma mērķiem bija samazināt atkarību no naftas importa, kā arī mazināt siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisiju, ņemot vērā Eiropas Savienības uzstādījumus. Iegūtie siltumizolācijas materiāli ir konkurētspējīgi ar pašreiz tirgū esošajiem – tiem ir plašs praktiskais pielietojums gan kā siltumizolācijai, gan kā triecienus absorbējošām detaļām automašīnām.

Izgudrota pastēte no cūku pupām

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Pārtikas tehnoloģijas fakultātes pētnieki atraduši jaunus risinājumus ar olbaltumvielām un šķiedrvielām bagātu pārtikas produktu ražošanai no Latvijā audzētiem pelēkajiem zirņiem, cūku pupām un lauku pupām – pākšaugu pastētes, ekstrudētas pākšaugu uzkodas un pākšaugu batoniņus. Tie visi ir inovatīvi olbaltumvielām un šķiedrvielām bagāti pārtikas produkti no Latvijā audzētiem pākšaugiem.

Notekūdeņos atrasti farma- ceitiskie savienojumi

Būtisks un vērtīgs ir Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" un Latvijas Universitātes pētījums par farmaceitisko savienojumu atlikumu izplatību Latvijas apkārtējās vides objektos. Pētījuma autori uzsver, ka pēdējos gados farmaceitiskie preparāti ir radījuši ievērojamas bažas sakarā ar to atlikumu nonākšanu apkārtējā vidē, tādējādi radot potenciālu apdraudējumu cilvēku veselībai. Zinātnieki ir veikuši pētījumus par apkārtējās vides piesārņojumu ar farmaceitiskajiem preparātiem, par šo savienojumu pārveidošanas mehānismiem apkārtējā vidē. Pētījumu rezultātā piedāvātas vairākas perspektīvas un efektīvas farmaceitisko atliekvielu koncentrācijas samazināšanas tehnoloģijas.

LITERATŪRAS VĒSTURE, FOLKLORA

Izveidota mūzikas instrumentu sistemātika

Profesors, etnomūzikologs **Valdis Muktupāvels** ir izstrādājis kvalitatīvi jaunu pētījumu par Latvijas tautā dažādos laikmetos lietotiem skaņu rīkiem, apkopojot vēstures, organoloģijas, folkloristikas, valodniecības un citus datus. Balstoties uz Eiropas organoloģijas sasniegumiem un pieredzi, viņš ir izveidojis mūzikas instrumentu sistemātiku, iekļaujot Latvijas organoloģijas materiālu starptautiskā aprītē. Pētījums ir publicēts monografijā, enciklopēdiski plašais izdevums ir papildināts ar 157 vēsturiskiem un Latvijas mūzejos fotografētiem attēliem, instrumentu izplatības kartēm, nošu pielikumu un rādītājiem.

Pirmreizējs pētījums Latviešu literatūrā

Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta

pētniece **Māra Grudule** veikusi pirmreizēju pētījumu par dzeju latviešu valodā reformācijas, renesanses un baroka laikmetā, kas apkopots monografijā "Latviešu dzejas sākotne 16. un 17. gadsimtā kultūrvēsturiskos kontekstos". Monografija ir pirmreizējs pētījums par garīgajām dziesmām un veltījuma dzejoļiem, kas galvenokārt tulkoti no vācu valodas. Grāmatas vērtību ceļ tulkojumu un oriģinālu salīdzinājumi, kas parāda kopsakarības, tādējādi nonākot pie būtiskiem secinājumiem par latviešu literatūras iekļaušanos Eiropas literārajās tradīcijās jau kopš tās pirmsākumiem.

Padziļināti izpētīts Raiņa un Aspazijas emigrācijas laiks

Apbalvojumu saņēmis **Gundegas Grīnumas** pētījums par Raiņa un Aspazijas dzīvesstāstu – politiskās emigrācijas laiku Šveicē (1906–1920), kas salīdzinoši ir maz pētīts. Pētījumā atklāts, kā sociāldemokrāts Rainis kļuva par latviešu nacionālo centienu satura un dziļākās ideoloģiskās jēgas izteicēju, par latviešu nacionālās valsts vīzijas veidotāju ar tālu skatu vienotajā nākotnes Eiropā un pasaulē. Pētījuma procesā izmantoti līdz šim nepublicēti arhīvu materiāli – dokumenti, dienasgrāmatu fragmenti, darbu "radāmās domas", aizsāktu lugu uzmetumi, piezīmes par filozofiskiem, mākslinieciskiem un politiskiem jautājumiem, vēstules un laikabiedru atmiņas. Pētījuma rezultātā tapusi monografija "Viņpus Alpiem. Rainis un Aspazija Kastaņolā: Jaunatklāti tuvplāni".

Latvijas Zinātņu akadēmijas nominētie sasniegumi zinātnē 2017. gadā ir inovatīvi un orientēti uz ekonomikas attīstību starptautiskā mērogā, tie palīdz spordināt Latvijas tēlu pasaulē. Latvijas zinātniekiem patiesi ir, ar ko spīdēt.

SANDRA BONDAREVSKA

Pētersoni Īrijā

Fragmenti no topošās grāmatas

Sandras Bondarevskas pamatīgais pētījums, kas ietērpts saistošā kultūrvēsturiskā stāstā par leģendārajām Kārļa un Konrāda Pētersonu personībām, viņu dzīvi un darbību Latvijā un Īrijā, akadēmiķi Jānis Stradiņš citējot, „katrā ziņā var kļūt par kultūrvēsturiski ļoti vērtīgu pieminekli. Protams, Īrijas aspektā galvenais varonis ir “pīpju” Kārlis Pētersons, taču vispārējā aspektā (īpaši Latvijā) – tomēr “kūdras” Konrāds Pētersons.” (Akad. J. Stradiņš konsultēja autori grāmatas tapšanas periodā).

Grāmata atklāti arī daudzi mazāk zināmi, kā arī pavisam nezināmi vēstures fakti. Interesanti, ka Pētersoni bijuši vieni no pašiem pirmajiem latviešiem Īrijā, ieradušies tur jau aizpagājušā gadsimta vidū (1876. gads).

Bondarevskas pētījums un savāktais fotoarhīvs par latviešu Pētersonu ieguldījumu laikā, kad īri cīnījās par neatkarības atgūšanu no britu impērijas, jau ir guvis ievērojamu arī Īrijas vēsturnieku vidū. Ar atsaucēm tapušas vairākas publikācijas īru medijos, piemēram, īru vēsturnieks *Sam McGrath* pagājušogad publicējis plašu aprakstu, kas pieejams arī elektroniski – <https://comeheretome.com>

Grāmata katrā ziņā rosinās daudzus latviešus šai zemē padziļināti interesēties par savu tautiešu vēsturiskajām saitēm ar “Zaļo salu”, kas tagad kļuvusi par aptuveni 25 000 (pēc LR vēstniecības Īrijā ziņām) Īrijas latviešu mājvietu, kā arī populārizēt Latviju Īrijā un citās valstīs.

S. Bondarevskā devusi arī lielu ieguldījumu latviešu dzīvesstāstu izzināšanā Īrijā un kapavietu saglabāšanā. Viņa arī debitējusi daļlitteratūrā – 2016. gadā kļuva par izdevniecības “Lauku Avīze” romānu konkursa laureāti, klajā nākušas divas grāmatas “Vēstule draugos” un 2017. gadā izdota “Zis iz ze rasol” (ar pseidonīmu Ārija Cine). Pašreiz autore strādā pie dokumentālu stāstu krājuma “Trimdiniēki Īrijā”, lauzot mītu par to, ka Otrā pasaules kara latviešu bēglu Īrijā nav bijis.

Latvijā grāmata kalpos kā uzziņas materiāls par līdz šim visai maz pētīto un aprakstīto Īriju un tās saistību ar pirmajiem latviešu iebrāucējiem 19. gadsimta vidū un 20. gadsimta sākumā. Tā sniegs arī ieskatu Īrijas vēsturē, jo leģendāro Pētersonu dzīves gaitas cieši saistītas ar vēsturiskajiem notikumiem gan Latvijā, gan Zaļajā salā. Savukārt Īrijas latviešiem grāmata ļaus labāk izprast zemi, kuŗā viņi šobrīd mīt, un apzināties, ka viņi nebūt nav pirmie, kas turp atbraukuši, un viņu priekšteči godam nesuši latvieša vārdu pasaulē.

Red.

Kārlis Pētersons nemaz nav Kārlis! Viņš ir Indriķis un Grietas otrais dēls Kristaps

Dokumentos un personīgajā Kārļa Pētersona meitas Izoldes Pētersones archīvā, ko līdz mūsdienām saglabājusi Izoldes krustmeitas meita Deirdre O'Broučeina-Breidija un Pētersona ražotnes mūzejs Dublinā, ir pieejamas pīpju meistara un vēlāk uzņēmuma “Kappē-Peterson” direktora Kārļa Pētersona dažādos laikos izdotas pasēs. Kārlis Pētersons šajos dokumentos ir minēts kā Kristofs Indriķis Pētersons. Pats pasēs īpašnieks ir labi un salasāmi parakstījis – *Christap*, tātad istajā vārdā – Kristaps Pētersons, un to mums pavēsta oficiāls dokuments – cara laikā Krievijas impērijas Kurzemes guberņas pilsētā Mitavā, tagad Jelgavā, 1889. gada 19. augustā izdotā, viena no pasēm, kuŗu no varas iestāžu puses ar savu parakstu apstiprinājis Kurzemes gubernatora pārstāvis. Vai tas nozīmē, ka Čārlz nemaz nav Kārlis? Un, ja reiz *Indriķis*, tad tas patiešām ir apstiprinājums tam, ka Dublinas Kārļa Pētersona tēva vārds ir bijis Indriķis. Vēlāk uzietie dokumenti un ieraksti pavisam droši apliecina šīs sākotnējās aizdomas. Te man jāpiebilst, ka tieši vārdi un uzvārdi izzināšanas procesā viesa vislielākās neskaidrības.

19. gadsimta Latvijas teritorijas oficiālo valodu – krievu un vācu – dēļ latviskais Indriķis daudzviet lasāms kā Henrichs, Heinriks un tiek locīts vēl dažādi citādi. Piemēram, Kristapa/Kārļa (labākai saprašanai Dublinas Kārli Pētersonu kādu brīdi dēvēšu šādi) Pētersona kristību apliecībā tēvs

Indriķis tiek saukts par *Indrik*, bet māte Grieta par *Margareet*, savukārt Pētersona laulības apliecībā, kas tiks izdota daudz vēlāk Velsā, mūsu varoņa tēva vārds uzrakstīts pavisam angļu – *Henry*.

Tāds pats liktenis vēlāk piemēlēs arī Kārļa/Kristapa sievas Anijas (*Annie*) vārdu, kas daudzos cara laika Krievijas dokumentos, pat pasē (!) un arī dokumentos Īrijā figurē kā Anna vai *Anne*, vai *Ann*, bet meita Izolde Elizabete krievu dokumentos tiek nokristīta par Izoldu Jeļizavetu. Arī paši mājiņieki cits citu sauc dažādi. Piemēram, Kārļa Pētersona meitu Izoldi brālis un tuvākie draugi sauc par Soldiju, bet dažkārt vēstulēs uzrunā – Sol. Savukārt, viņas brālis Konrāds Henrijs (angliski raksta *Conrad*) tiek ne tikai saukts par *Con*, bet arī pats šādi parakstās mātai sūtītājās vēstulēs.

Turpinot studēt vārdus un uzvārdus, arī turpmāk pamanīsim interesantas sakritības, bet nesteigsimies notikumiem pa priekšu un atgriezīsimies pie senajiem laikiem.

Kārļa Pētersona mācības Mitavā, brāļi un māsas

Uz “Klijēniem” mūsu Kristaps/Kārlis Pētersons kopā ar vecāko brāli Janni un vecākiem pārcēlās 1857. gadā, kad vēlāk slavenajam pīpju meistaram bija vien pieci gadi. Nav apstiprinājuma, taču gandrīz drošs ir pieņēmums, ka pirmās skolas gaitas mūsu stāsta varonis ir uzsācis Zaļenieku pagastskolā, kas dibināta 1850. gadā, un te viņš saņēmis savu pirmo izglītību. Tam seko arī tālākas mācības.

“Klijēnu” Mājruļļi starp svarīgākajiem notikumiem ir minēts tas, ka 16 gadu vecumā mūsu Kristaps/Kārlis ir nodots pie meistara Mitavā mācīties par koka virpotāju, kā ieraksts vēsta, tas noticis 1868. gada augustā.

Pilsētā jaunais amatnieka zellis sācis apgūt prasmes pie meistara Jansona un pavada tur četrus gadus. Par meistarības apgūšanu un mācību beigšanu liecina 1872. gada 2. septembrī Jelgavā, jeb toreiz Mitavā, izdots dokuments, norādot, ka Kristaps tieši divdesmit gadu vecumā ir saņēmis apliecību kā koka virpotājs-meistars, un Mitavas amatniecības gilde viņam piešķir amatnieka nosaukumu. Šo apliecību ir parakstījis pats Jochans Jansons, gildes darbnīcas galvenais meistars. Apliecinājums ir rakstīts vācu valodā, un papīrā ir iestrādātas ūdenszīmes. Acīmredzami, tas tolaik patiešām bijis svarīgs un nozīmīgs dokuments. Piebilde, ka vēl pirms aizbraukšanas no Latvijas Kārlis/Kristaps pārvaldīja trīs valodas – latviešu, krievu un vācu, turklāt varēja ne tikai sarunāties, bet arī prata labi rakstīt, par ko liecina viņa vēlākā sarakste gan ar radiem, gan kārtotie dokumenti kā Latvijā, tā Krievijā un Vācijā. Arī šis fakts mūsu varoni varēja iedrošināt doties pasaulē un meklēt jaunus izaicinājumus.

Ceļa jūtis

Līdz ar amata apliecinājuma saņemšanu Kristaps/Kārlis Pētersons jau ir ceļa jūtis. Viņš mērķtiecīgi vāc un kārto dokumentus prombraukšanai. Kā daudzi tā laika jaunieši, par savu ceļamērķi viņš bija izvēlējis Pēterpili. Pirms aizbraukšanas Kristaps/Kārlis dodas arī uz Zaļenieku baznīcu un lūdz mācītājam izdot izziņu par viņa dzimšanu un kristībām. Šis dokuments ir saglabājies līdz pat mūsdienām. Te minēts arī tas, ka vēlāk izcilais pīpju meistars ir dzimis nevis “Klijēnos”, bet “Lejas Micaišu” mājās un pat atzīmēts precīzs Kristapa dzimšanas laiks – 4. marts, pulksten 4.

Un nav nekāds brīnums, ka Zaļenieku baznīcas dokuments vēlāk vairs nav atrodamš neviens apliecinājums par Indriķi un Grietas abu vecāko dēlu – Jannes un Kristapa/Kārļa atrašanās vietām. (Starp citu, arī Kārļa jaunākā brāļa Jāņa gaitas Latvijas archīvos 19. gadsimta beigās mistiski pazūd.) 1872. gada nogalē abi vecākie brāļi Zaļeniekos vairs nedzīvo, jo uzsākuši savas patstāvīgās dzīves un darba gaitas tālu no dzimtas vietas. Janne ir pārcēlies uz Kuldīgu, bet Kārlis/Kristaps ir aizbraucis vēl tālāk – uz Pēterburgu.

Kārļa/Kristapa jaunākie brāļi Jānis un Dāvis un māsas – Trīne un pastarīte Lizete ir jau dzimuši “Klijēnos” un te arī pavada savu bērnību. To apliecina arī Draudzes mācītāja rakstītā bērnu pārklausināšanas klade.

Atkāpei: turpat – pārklaušināšanas kladē – atrodams arī ieraksts, ka šajā laikā “Klijēnos” ir dzīvojis Jochans Jūliuss Pētersons, Indriķa brāļa Kristapa un Dārtes dēls, dzimis Mitavā 1865. gada 14. martā. Jochanu te pieminu ne bez nolūka, jo, kā jau minēju,

Vecākais ir Kārlis Pētersons un jaunākais – Konrāds Pētersons

viņam un viņa pēctečiem ar Īriju līdz pat mūsdienām būs kāda īpaša saikne. Savukārt Jūlija Jochana mātai Annai Pētersonei, kas vēlāk apprecēsies ar Dāvi Gulbi, piedzimis meita Laura, un Lauras dēls Arvīds Dublinā nodzīvos 10 gadus un te par sievu apņems īru meiteni, bet tas sekos vēl daudz, daudz vēlāk.

Kārļa Pētersona brāļu un māsu skolas gaitas Zaļeniekos. Draudzība ar Aspaziju

Pēc vecāko brāļu aizbraukšanas kopā ar vecākiem “Klijēnos” paliek jaunākie Kārļa Pētersona brāļi un māsas – Jānis, Dāvis, Trīne un Lizete. Pirmās skolas gaitas arī viņi uzsāk Zaļenieku pagastskolā.

Turpat no “Klijēniem” netāļajās “Dauksās” mazliet vairāk kā pusotru gadu pirms Lizetes Pētersones ir dzimis dzejniece Aspazija (1865. gada 16. martā), turklāt Aspazija, toreiz Elza Rozenberga, arī mācās Zaļās muižas pagastskolā laikā, kad skolu apmeklēja arī Lizete un viņas brālis Dāvis no “Klijēniem”.

Pētersonu saistību ar Raini un Aspaziju Latvijā ir daudz pētījuši literatūrzinātniece Gundega Grīnuma. Par vēlāku laiku – 1905. gadu – vienā no pēdējiem žurnāla “Karogs” numuriem ir lasāms viņas raksts “Uz Šveici ābolu vezumā”. Uz visai sarežģītā to dienu vēsturiskā fona te lieliski attainota Pleikšānu un Pētersonu draudzība.

Gundega Grīnuma raksta, ka vēlāk, pēc mācībām pagastskolā, Elza un Lizete sastopas arī Jelgavā (toreiz Mitavā), jo atkal mācās vienā, vietējā Dorotejas – tautas valodā – “Dārtniņu” skolā. Ir pilnīgi skaidrs, ka abas bijušas pazīstamas, pat vairāk – bijušas draudzenes, jo vēl pēc ilgāka laika Pētersonu ceļi atkal krustosies ar Raina un Aspazijas ceļiem.

Kārļa brālis – Jānis Pētersons

Jānis Pētersons ir deviņus gadus jaunāks par savu brāli Kristapu/Kārli. No visiem Indriķa un Grietas bērniem liktenis viņu saudzējis vismazāk. Divdesmit gadu vecumā viņš aizsauts cara armijā. Tās ir vienīgās ziņas, kas par Jāni atrodams Latvijā. Saikne ar dzimteni Kārļa brālim ir pārtrūkusi, viņa liktenis mums tā arī nebūtu zināms, ja vien nenāktu klajā fakti, ka Dublinas *Kappē-*

Peterson ražotnē par pīpju meistaru ir strādājis Džons (*John*) Pētersons no Krievijas. Uzvārdu sakritība ļāva domāt, ka tas ir Kārļa radnieks un visticamāk – Jochans Jūlijs Pētersons, jo atzīmētais vecums Īrijas 1911. gada tautas skaitīšanas ailē sakrīt tieši ar Jūlija gadu skaitu. Tomēr šeit acīmredzot bija ieviesusies kļūda, jo citu dokumentu ieraksti rāda citu *Johan Peterson* dzimšanas laiku.

Vareja būt, ka...

14 gadus vecā Trīne, ne īsti bērns, ne jaunava, rūpju pilnām acīm raudzījās uz savu lielo brāli. Pēc Jannes aizbraukšanas viņš nu bija vecākais brālis “Klijēnos”. Nopietnu seju Kristaps pārcilāja uz galda saliktās līdzī nēmamās lietās. Trīne bija vienīgā, ar kuŗu brālis runājās kā ar pieaugušu cilvēku. Sīkie – Jancis, Dāvītis un Līzele jau neko vēl nesaprata, bet Trīnei brālis no Mitavas arvien atveda kādas lapas no “Latviešu Avīzēm” vai “Baltijas Vēstneša”, kuŗas tad viņa arī cītīgi lasīja un pārslasīja vairākas reizes. Tās Kristapam viens labs draugs piegādādot...

“Kristap, vai tev bailes nemaz nav?”

“Kamdēļ man baidīties?” acis neatraudams no darāmā, atjautāja Kristaps.

“Pēterpils ir tik liela un pilna nepazīstamu ļaunu. Tur gan apmaldīties var, gan kādam burlakam pa ķērienam trāpīties.”

“Ej, nu ej, Trīne. Neviens jods mani neraus. Drīzāk es pats jebkuŗu aizraušu.”

“Tā nerunā! Mācītājkungu saka...”

“Mazāk klausī, ko šis melš. Labāk, lai uzmana, kā nākas, baznīcas būvi, citādi dziedātāji paņems tādu skaļāku reģistri un iebruks vēl jaunais jumts.”

Nu gan Trīnei sanāca smieklī. Ai, kā tas Kristaps allaž ar jokiem vien, ar jokiem vien... Bet vīru koris, kas teju gadu rosījās Zaļenieku sadraudzīgajā biedrībā, dziedāja gan pagalam skaisti un īsti sparīgi.

“Vai nākamvasar uz Dziedāšanas svētkiem būsi jau mājās?”

“Redzēs, kā ies,” attrauca Kristaps un Trīne pamanīja, kā viņš starp mantām rūpīgi ieglabā foto. To, kur tēvs ar māti redzami un arī viņa, Trīne, abi pa vidu.

(Zaļenieki, 1872. gads, 10. septembris) Turpmāk vēl

“Dūdalniekiem” 35 gadi

Kā var īsi apkopot visu to, kas ir paveikts 35 gados? Par ko stāstīt, par ko nestāstīt, kas interesē, kas ne. Viegli nav!

1983. gadā pasaule bija mazliet citādāka nekā šodien. Pirmām kārtām Latvija bija okupēta valsts, un sakari bija apgrūtināti, tomēr toreiz Anglijā bija grupiņa ļaužu, kuŗi gribēja uzturēt latviešu folkloras mantojumu. Kopā ar Jāni Vilipsonu brāļi Arnolds un Raimonds Dāles paši gatavoja savus instrumentus. Kad instrumenti uztaisīti, tad jau jāspēlē, un tā izveidojās “Dūdalnieki”. Kopas dalībnieki ir nākuši un gājuši, cits aizbraucis studēt, cits aizgājis tautās, cits jau aizsaulē, cits dzīvo citā malā un daudzi atgriezušies Latvijā. Pa 35 gadiem ir bijis vairāk nekā 80 dalībnieki, kuŗi ir vai nu dziedājuši, vai spēlējuši “Dūdalnieku” rindās. Šobrīd ik nedēļu sanāk aptuveni desmit dziedātāju un spēlētāju.

“Dūdalnieki” 1991. gadā pirmo reizi aizbrauca dziedāt un spēlēt uz Latviju. Kopš tās reizes jau vairākas reizes esam krusām šķērsām izbraukājuši Latvijai: no Jūmalciema līdz Baltinai, no Puzes līdz Ezerniekiem. Šovasar vēlreiz dosimies uz Latviju piedalīties starptautiskajā folkloras festivālā *Baltica 2018* un pēc tam Dziesmu svētkos.

Apvienotajā Karalistē ir dziedāts no Skotijas līdz Gērnsijas salai. Ir bijuši skaisti un neaizmirstami braucieni uz dažādām pasaulē malām, kā, piemēram, ciemojoties pie tautiešiem Brazīlijā (2017) un Sibīrijā (2014). Esam piedalījušies dažādos latviešu un sveštautiešu festivālos un sarīkojumos Eiropā: ir dziedāts gan Somijā, gan Zviedrijā, Vācijā, Beļģijā un Francijā. Esam arī bijuši redzami un dzirdami TV ekrānos un radio raidījumos gandrīz visās apciemotajās valstīs.

“Dūdalnieku” dalībnieku senči nāk no dažādiem Latvijas novadiem, tāpēc kopas repertuārs un tautastērpi ir no visas Latvijas. Dziesmu dažādība nav tikai tajā, kur tās ir pierakstītas, bet arī avotos, kur tās ir smeltas. Pastāvīgi tiek meklētas un atrastas jaunas dziesmas, ar kuŗām papildināt kopas repertuāru, kā arī sen nedziedātas dziesmas ik pa laikam tiek no jauna godā celtas. “Dūdalnieki” dzied dziesmas,

kuŗas ir pierakstītas ne tikai Latvijā, bet arī Lietuvā, Anglijā un Sibīrijā.

Pirms gada iznāca kopas 5. albums “Svešu zemi staigādams”.

Šī gada 17. martā Ziemeļanglijas latviešu folkloras kopa “Dūdalnieki” svinēs savu 35 gadu darbību ar koncertu un danču vakaru D.V.F. Bradfordas nodaļas namā plkst. 16. Tajā piedalīties pieteicās piecas deju kopas: Lidsas deju kopa “Kamoliņš”, Piterboro TDK “Zilaine”, Mansfildas latviešu deju kopa “Jumis”, Korbijas TDK “Perkonītis” un Šiplejas angļu sieviešu deju kopa *Rainbow Morris*.

Īpaši viesi no Latvijas būs “Hāgenskalna muzikanti” – atraktīva deju mūzikas kapela, kuŗa jebkuŗā sarīkojumā ienesīs “veco labo laiku” noskaņas un šarmu.

Hāgenskalna muzikanti

Kapelu 1998. gadā izveidoja četri folkloras kopas “Dandari” muzikanti ar vēlmi izcelt no aizmirstības un parādīt plašākai sabiedrībai mūziku un dziesmas, kas Latvijā skanējušas pirms gadiem simts un vairāk.

Repertuāra pamatā ir pirmskaŗa laiku populārā un deju mūzika, kas šodien pieder latviešu

Hāgenskalna muzikanti

sadzīves mūzikas “klasikai”, gan arī visiem zināmas senas dziesmas, gan pavisam nedzirdētas ziņģes un sava laika deju zāles “grāvēji”. Kapelas spēles maniere balstīta tautas mūzikantu spēles tradīcijās ar atbilstošiem mūzikas instrumentiem. To visu papildina mūzikantu tērpi – smokingi un dāmu kleitas, kas šūtas pēc 1900. gada Berlīnes modes žurnālu paraugiem.

Kapela ir ierakstījusi skaņu diskus: “Nenoskārstai vajdzībai” (2005) ar aizpagājušā gadsimta ziņģēm un deju melodijām un “Jel kavējies...” (2009) ar populārām un mazāk zināmām 30. – 40. gadu dziesmām.

Kapelas vadītājs Ilmārs Pumpurs (1966) ir tradicionālās kultūras speciālists, etnomūzikologs, kuŗš specializējies jaunāko laiku instrumentālās mūzikas tradīcijās. Kā praktiķis daudz darbojas, popularizēdams un mācīdams tautas instrumentu spēli, nodarbojas ar instrumentu izgatavošanu, skaņošanu un remontu.

“Kamoliņš”

“Kamoliņu” dibināja Lidsā 1950. gadā un kopa pastāv kā viena no vecākajām deju kopām ārpus Latvijas. Tā sāka ceļot uz ārzemēm 1956. gadā, kad viesojās Sicīlijā, un kopš tā laika ir uzstājusies daudzās Eiropas valstīs.

Pēdējos gados “Kamoliņš” kopā ar “Dūdalniekiem” ir apciemojis tautiešus Sibīrijā un Brazīlijā, piedalījies Dziesmu svētkos Latvijā, kā arī kultūras svētkos Eiropā.

“Kamoliņa” galvenais mērķis ir kopt latviešu tautas dejas.

“Kamoliņš” // Foto: baltic-ireland.ie

“Zilaine”

Kopas saknes meklējamas 2013. gada septembrī, kad neliels domubiedru pulciņš nolēma sanākt kopā un vienoties latviešu dejā. Līdz 2014. gada septembrim bija palikuši vien 3 dejotāji, kuŗi vēlējās un varēja turpināt iesākto. Šajā periodā tika nolemts mainīt kopas struktūru un izvirzīt jaunus mērķus tālākai darbībai.

Laika gaitā “Zilaine” ir uzkrājusi spēkus un pašreiz spēj parādīt četrus pāru dejas. Visā kopas pastāvēšanas laikā ir rādīti priekšnesumi vairākos sarīkojumos un svētkos Lielbritānijā.

“Zilaine” sanāk kopā, lai vienotos dejā, un tas priecē gan pašus, gan arī skatītājus, kas dod vēl lielāku gandarījumu par paveikto, kā arī spēkus jaunu izaicinājumu pieņemšanai.

“Jumis”

Dzīvības sākums, auglība un pārticība – šīs visas bagātības nes “Jumis”. Mansfildā pirms gada kopā sanāca darbīgi latvieši, kas vēlējās dejot, un izveidoja deju kopu, kam par pamatu ņēma “Jumi” – deju kopas nosaukumu, veiksmes simbolu.

Kaut “Jumis” ir tikai gadu vecs, tā pūrā ir vairākas uzstāšanās, kā arī mazāki un lielāki darbiņi. Pamatā “Jumim” pašiem ir prieks par dejušanu, bet dubultprieks, ja ar savām dejām un uzstāšanos var priecēt arī draugus un deju interesentus turpat Mansfildā, kā arī citur Anglijā.

Šobrīd interesentu pulciņš ir manāmi audzis – esam jau 17 dalībnieki. Dejojā ir atraduši te savu “Jumi”, savu daļiņu veiksmes un laimes. “Jumim” viss padodas divkārt. Tam dejotāji patiesi tic un darbojas ar dubultsparu.

Deju izvēle vienmēr ir ar “odziņu”, arī deju kopas koptēlam jābūt ar “odziņu”. “Jumja” dejotāji šo deju prieku vēlas sniegt saviem skatītājiem, atbalstītājiem – lai viņiem prieks un vēlme diet līdz!

“Pērkonītis”

No 1961. gada līdz 1975. gadam Anglijas pilsetā Korbijā bija deju kopa “Pērkonītis”. Viņi dimdināja gandrīz 15 gadus.

2017. gada septembrī mēs sanācām kopā, lai turpinātu šo tradīciju un turpinātu dimdināt! Esam maz, jo, laikam, latvieši ir kūtri Korbijā. Bet tas neliedz mums sanākt kopā katru ceturtdienas vakaru un uzdejoj!

Rainbow Morris

Dibināti 1990. gadā, *Rainbow Morris* deju tradicionālās angļu dejas no Anglijas ziemeļu rietumiem savu mūzikantu pavadijumā.

Tā sauktā “morris” dejošana esot jau bijusi izplatīta 16. gs. beigās kā izklaide svētkos, īpaši pavasarī un ražu ievācot. Vecākajās dejās tiek lietotas izpušķotas nūjas, meijas un lakatiņi, bet kopa arī dejo jaunāka laikmeta dejas, ieskaitot tādas, kuŗas kopas dalībnieki paši ir izgudrojuši.

Senāk “morris” dejas uzveda vīrieši, bet līdz 20. gs. sākumam tās jau bija sākušas izmirt. Sievietes tradīciju pārņēma un atdzīvināja. Dejojot pēc ziemeļrietumu tradīcijām, kājās tiek vilktas koka tupeles ar zvaniņiem – tās dod dejām īpašu ritmu.

Ikkatrs mīļi gaidīts gan koncertā, gan piedalīties danču vakarā 17. martā.

Nāciet mums līdzās svinēt!
“Dūdalnieki”

OKUPĀCIJAS MŪZEJA GARINŠ STĀSTA

7. TOP LATVIJAS SIMTGADES STĀSTS

Stands Nr. 1 Neatkarīgā Latvija 1918-1940
Independent Latvia 1918-1940

Jau stāstīju, ka top jaunā Mūzeja ekspozīcija. Liekas: tā jau tik ilgi tapusi, ka kļuvusi veca. Atceros, kā viss sākās pirms 12 gadiem. Nolēmu paskatīties pār plecu plānotājiem, un sev par prieku atklāju, ka palikuši gan toreiz tapušie apveidi un stāsts, bet daudz kas tomēr ir stipri citāds un daudz kas nācis klāt. Un tas, kas redzams, neesot arī vēl pats pēdējais, man iečukstēja mākslinieks.

Šoreiz pastāstīšu par Latvijas pirmo neatkarības laiku. Apska-

tiet! Būs tur, ko redzēt un papriecāties. Pats pirmais – Latvijas neatkarības pasludināšana 1918. gada 18. novembrī. Sākums mūsu Simtgadei. Un centrā Brīvības piemineklis. Katram Latvijas pilsonim svētas lietas. Turpat fonā sašauts Rīgas pils tornis. Latvija bija jāzina. Pret boļševikiem, pret vāciešiem, pret imperiāļiem krieviem.

No Neatkarības kara mani it sevišķi uzrunā jauns puisis, kurš iestājās slavenajā skolnieku rotā un piedalījās Cēsu kaujās pret

vāciešiem 1919. gada jūnijā. Viņu sauca Kārlis Kampiņš, viņam bija 17 gadi un viņš karoja, līdz Latvija bija brīva. Man liekas, es būtu karojis viņam līdz. Un man liekas, ka viņš bija lepns ne tikai par saviem ordeņiem, bet vēl vairāk par Brīvības pieminekli ar Skalbes vārdiem "TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI".

Nezinu, vai Kampiņš bija klāt, kad 1920. gadā sasauca Satversmes sapulci un kad 1921. gadā tauta izgāja ielās, priecējoties, ka Latvija beidzot bija kļuvusi starp-

tautiski atzīta valsts. Ja padomā, kādu postu Latvijai bija atnesis karš un cik Latvijas ļaužu bija aizgājuši bēgļu gaitās uz Krieviju, man liekas – toreiz bija grūtāk celt valsti nekā tagad atjaunot. Liekas arī, ka toreiz prieks par savu valsti, bija noturīgāks. Un tie nebija tikai latvieši – tā bija latviešu tautas savā zemē izlolota valsts, bet tajā dzīvoja kopā daudzas tautības – Latvijā, visi savā valstī un savā zemē.

Latvija strādāja. Zemnieki dabūja zemi un iekopa laukus. Atjaunojās rūpniecība. Īsts brīnums, ko ražoja slavenais VEFs – Kārļa Irbiša konstruēta lidmašīna lido gaisā, un vitrinā glabājas mazais brīnums – Valtera Capa izgudrotā "Minox" kamera, ko lietoja visi pasaules spiegi. Galva reibst no tā, ko Latvija izgudroja, ražoja,

ko eksportēja, cik labi apgādāja sevi.

Lasu un skatos, un man drusku žēl par pašu valsti. Tik daudz entuziasma, spara un varēšanas, bet valsts lietās tik lielas grūtības. Kārlis Ulmanis, pirmais valdības vadītājs, valsti dibinot, solīja: "Tā būs demokrātiska taisnības valsts, kurā nedrīkst būt vietas ne apspiešanai, ne netaisnībai." Vai tik tiešām demokrātija bija tik sliktā un vai viņam to vajadzēja atcelt? Daudzi gan atceras "labos Ulmaņlaikus." Bet varbūt tāpēc, ka tas, kas nāca, bija tik briesmīgs. Žēl arī paša Ulmaņtēva un viņa lolotās valsts likteņa. Pirmā brīvība bija tik īsa. Bet bez tās tagad mums nebūtu savas Simtgades.

Ieskats jaunās ekspozīcijas tapšanā: *okupacijasmuzejs.lv*

Latvijas pirmajam neatkarības laikam veltītās sadaļas iekārtošanai ziedojuši (eiro vai ekvivalenti): Daugavas Vanagu Toronto nodaļa (Latvijas saņemumi) EUR 17 000; Sidnejas Latviešu biedrība (karte: Latvija Eiropā) EUR 800; Jānis Andersons gādās Irbiša lidmašīnas maketu.

Vēl var ziedot šim pirmā neatkarības laika sadaļām: Valsts dibināšanai EUR 15 000; Latvijas tauta EUR 10 000; 30. gadu beigās EUR 13 000.

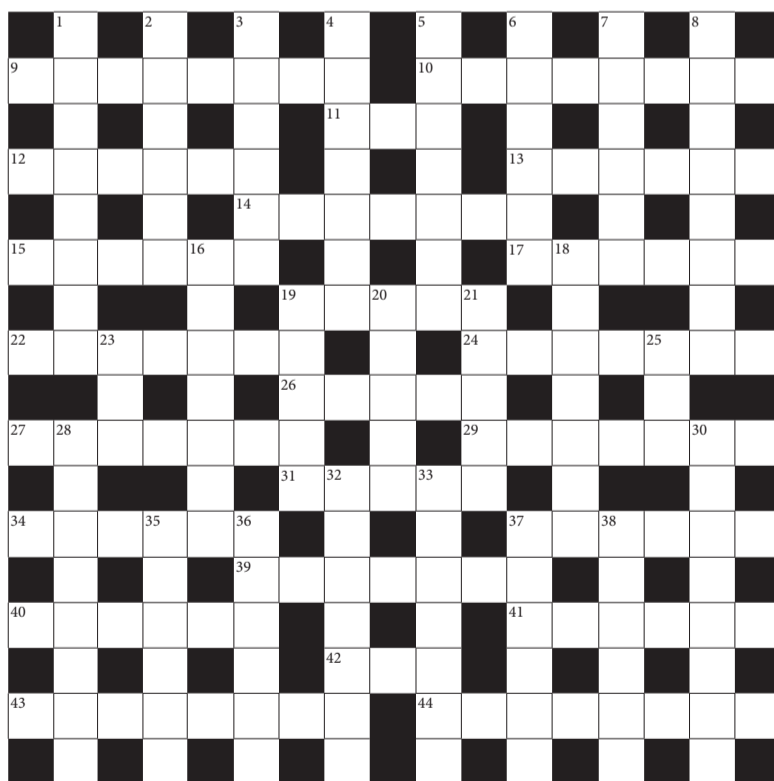
Ziedojumus atzīmēs goda sarakstā un ar plāksnīti pie ziedotā objekta.

Par iespējām ziedot citām jaunās ekspozīcijas sadaļām lūdzam sazināties ar Ivaru Švānfeldu *ivars.svanfelds@omf.lv*.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 9. Apdzīvota vieta Smiltēnes novadā. 10. Organiskas izcelsmes minerāls. 11. Franču rakstnieks (1802-1885). 12. Iegarena kaudze. 13. Izlīgt. 14. Sastatīt. 15. Dzīves uzdevums. 17. Debess punkts, pret kuŗu attiecīgā momentā ir vērstas zemes vai saules kustība. 19. Liels dzērmais trauks. 22. Veidota no atsevišķām daļām. 24. Muguras un krūšu bruņas. 26. Ciemiņi. 27. Lielbritānijas administratīvi politiskā sastāvdaļa. 29. Fazānu dzimtas putns. 31. Mērinstru-

mentu sastāvdaļa. 34. Kūras lielākā pieteka. 37. Amerikas Kinoakadēmijas balva. 39. Radniecīgu ģimeņu kopas. 40. Pilnīgi vai daļēji atdalīties kādreizējais upes gultnes posms. 41. Formas tēru uzšuves. 42. Indīga čūska. 43. Izsniegt apliecību par tiesībām uz izgudrojumu. 44. Medicīniski instrumenti.

Stateniski. 1. Bultiņa. 2. Speciāli atlasīts komplekts, maisījums. 3. Pilsēta ASV dienvidos. 4. Fantastisks daiļliteratūras sacerējums par vēsturisku notiku-

mu. 5. Gundegu dzimtas ārstniecības augs. 6. Miezēris. 7. Apdzīvota vieta Vecumnieku novadā. 8. Neliels rotaļīga rakstura skandāls. 16. Ērmots, smieklīgs. 18. Firzīķis. 19. Spēļu kāršu komplekti. 20. Pilsēta Lietuvas ziemeļaustrumos. 21. Itāliešu dziedātājs (1889-1965). 23. Vīrieša vārds (novembrī). 25. Uzņēmējdarbība (*abrev.*). 28. Šāviņi ar ložu pildījumu. 30. Salokāmas brilles ar rokturi (*dsk.*). 32. Sporta spēle. 33. Latvijas kultūrvēsturisks novads. 35. Instrumenti vītnu griešanai. 36. Persona, kas zina kādas mācības, sektas un citus noslēpumus. 37. Pilsēta ASV dienvidos. 38. Divdīgļlapju klases lakstaugi.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 6) atrisinājums

Līmeniski. 1. Plāns. 5. Airis. 8. Korunds. 9. Rustika. 10. Paminas. 12. Ezis. 13. Satīrīks. 14. Ātri. 17. Stadija. 19. Svitene. 21. Manto. 23. Geinsboro. 24. Galaktika. 26. Smogs. 27. Katalpa. 30. Sekstas. 33. Roma. 34. Palankīns. 35. Kito. 38. Studija. 39. Lestene. 40. Taktika. 41. Skats. 42. Skate.

Stateniski. 1. Pastila. 2. Āķis. 3. Skatāka. 4. Kubertēns. 5. Aspekts. 6. Rems. 7. Senatne. 9. Riels. 11. Saime. 15. Tiraspole. 16. Didaktika. 18. Taverna. 20. Nankina. 21. Marss. 22. Opaks. 25. Dominante. 27. Kores. 28. Tamburs. 29. Ararats. 30. Sēnālas. 31. Taizeme. 32. Skone. 36. "Aija". 37. Osta.

ĪSZIŅAS

Latviešu valodas aģentūra pērn rudenī izsludināja radošo darbu konkursu skolu jaunatnei "**Kas manu tautu dara stipru**", lai atklātu Latvijas spēka avotus. Piedalījās skolēni no Latvijas, kā arī no Losandželosas Latviešu skolas, Mineapoles Sv. Paulas latviešu skolas, Eiropas skolas Frankfurtē, Upsalas Valodu skolas, Ņujorkas ev. lut. draudzes pamatskolas Ņūdžersijā, Briseles 2. Eiropas skolas, Latviešu valodas tālmācības skolas Turcijā. Kopumā tika iesniegti 885 darbi. Uzvarētāju apbalvošana notika Dzimtās valodas dienā 21. februārī Rīgas Latviešu biedrības namā. Viņu pulkā ir arī Anna Tomko no Briseles 2. Eiropas skolas 3. klases un Ance Martinsone no 11. klases, kā arī Elizabete Grigaliniča-Leja no Ņūdžersijas Latviešu pamatskolas 8. klases. Apsveicam!

Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā 17. februārī svinēja Lietuvas valsts simto gadadienu. Jelgavas sadraudzības pilsētas Šauļi zēnu koris "Dagilēlis" sniedza koncertu. Jelgavā darbojas lietuviešu biedrība "Vītis". Pilsētas eksmērs Uldis Ivans atcerējās ciešo sadarbību ar lietuviešiem atmodas laikā, kad kopā ar "Vītis" vadītāju Alģimantu Burbu Lietuvā drukājuši politiskus rakstus, jo Latvijas tipografijas vēl neņēma pretī. Uz galvenajām ielām aizkrāsojuši uzrakstus krievu valodā.

Liepājas "Lielais dzintars" izstāžu zālē Civita Nova līdz 10. aprīlim apskatāma Latvijas Nacionālā archīva veidotā **dokumentālo liecību izstāde "Somu Jēgeri Latvijā"**. Tās atklāšanā klāt bija Somijas aizsardzības ministrs Jūsi Ninisti, vēstnieks Latvijā Olli Kantāns un Latvijas aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis. Bija ieradusies vairāk nekā 100 somu jēgeru tradīciju kopēju un pārstāvji no dažādām somu sabiedriskām organizācijām.

Valmiera starp Eiropas mikropilsētām ieguvusi 3. vietu, informē laikraksta *Financial Times* izdevums *fDi Intelligence*, par starptautiskā Eiropas nākotnes pilsētu un reģionu reitinga rezultātiem. Īpaši augstu novērtēta Valmieras ārvalstu investīciju piesaistes stratēģija, jo pavisam reģistrēti 120 ārvalstu kapitāla uzņēmumu – lielākais ir AS "Valmieras stikla šķiedra" – ar kopējo apgrozījumu €133,1 miljons, nodarbinot 1 546 strādājošo. Šogad ārvalstu investīciju piesaistes kategorijā (*FDI Strategy*) pavisam tika izvērtēti 146 pilsētu un reģionu pieteikumi.

Daugavpils universitāte (DU) jau otro gadu ir saņēmusi finansiālu atbalstu starptautiskas **Latviešu valodas un kultūras vasaras skolas Izzini un izjūti Latvijā!** rīkošanai **no 11. līdz 20. augustam**. Liecīna Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) informācija. 10 ārvalstu dalībniekiem ir iespēja saņemt Latvijas valdības stipendiju (€ 711 katram). Vasaras skolas vadītāja: DU studiju un zinātņu prorektora p.i., akademiķe Dr. philol. prof. Maija Burima, koordinatore: Inese Hodanova, e-pasts: *summerschool@du.lv*, tālrunis: +371 26078272.

Īsziņas sagatavojusi **Valija Berkina**

“Stāstu sega Latvijai” apskatāma Alūksnē

8. februārī Alūksnes mūzejā atklāja ārzemēs dzīvojošo latviešu veltījumu Latvijai 100 gadu jubilejā – izstādi “Stāstu sega Latvijai”, kas bija Alūksnes novada Simtgades atklāšanas sarīkojums. Alūksne ir pirmā vieta Latvijā, kur aplūkojama unikālā sega un tālāk tā ceļos pa Latviju visu jubilejas gadu.

Pirms diviem gadiem LaPa

darbiniekiem radās ideja izveidot “Stāstu sega Latvijai” – Latvijas Simtgadei, izmantojot tekstilmozaikas (*patchwork*) rokdarbu tehniku. Tekstilmozaikas segas ir tradicionāls rokdarbu veids angļiski runājošās zemēs. Izmantot tekstilmozaikas tehniku, dažādi, nelieli auduma gabaliņi tiek sašūti kopā vienā segā. Šādas segas nereti ieguva pat simbo-

“Stāstu segas” izstādes atklāšanas sarīkojumā

lisku nozīmi un tika mantotas no paaudzes paaudzē, jo auduma gabaliņi bija ņemti no dažādos dzīves posmos svarīgām tekstilijām – kāzu vai kristību kleitām, bērnu sedziņām, tautastērpiem u. c., tādējādi atspoguļojot dzimtas dzīves notikumus daudzu gadu garumā. Segas sašūšanai bieži rikoja talkas (*quilting bees*), kurās sievietes kopīgā darbā veidoja segu, vienlaikus stiprinot savstarpējās saites sarunās un dziesmās. “Stāstu segas” mērķis ir atklāt un veicināt ārzemēs dzīvojošo latviešu piederību Latvijai, ieguldot kopīgā rokdarbā gan savas domas par Latviju, gan arī darbu. Projekts devis iespēju latviešiem ārzemēs visās paa-

dzēs aktīvi līdzdarboties Latvijas Simtgadē neatkarīgi no viņu dzīvesvietas, vecuma un valodas spējām. “Stāstu sega” ir unikāla dāvana Latvijai, kuŗa liecinās nākotnes paaudzēm, ka Latvijas valsts Simtgades laikā dzīvojošajiem latviešiem pasaulē viņu Tēvzeme ir svarīga un mīļa!

Kopumā projekta ietvaros tika saņemti pavisam 1097 kvadrātiņi no visas pasaules. No tiem 840 darbiņu gatavojušas sievietes, 257 – vīrieši dažādās vecuma grupās. “Stāstu segas” gabaliņi uz Latviju atceļojuši gan no ASV – 564, gan Eiropas – 188, gan Kanadas – 183, gan Austrālijas – 117, gan Afrikas – 12, gan Āzijas valstīm – 8.

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie
LIELĀKĀ grāmatu tirgotāja

“LATVIJAS GRĀMATA”

SIA “L. Grāmata”
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālrunis +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

RAKSTIET, ZVANIET, UN GRĀMATAS JUMS
PIESŪTĪS PA PASTU

MATIŠS KUKAINIS
ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

NOVĒLĒJUMS

Māsa Anna un Emīlija Legzdiņas novēlējušas savu Anglijā nesen Mūžībā aizgājušā tēvoča Jāņa Liepiņa *Brīvās Latvijas* gada abonementu sestdienas skoliņai Straumēnos, kur mācās 22 dažāda vecuma bērni un strādā četras skolotājas.

Red.

SĒRAS

Mūžībā aizgājusi

MIRDZA MICHAILOVS,
nee Bucis

Dzimusi Jelgavā 1929. gada 25. decembrī,
mirusi Notinghamā, Anglijā, 2018. gada 27. janvārī

Viņu mīļā piemiņā paturēs
DVF Notinghamas nodaļas biedru saime

NEKROPOLE

PERSONU, NOTIKUMU UN KĀPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju Nekropole.info arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju. Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

[www.nekropole.info!](http://www.nekropole.info)

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Ģertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Līgita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ģertrūdes iela 27, Rīga,
LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk.: 9-13)
Tālrunis (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tālrunis 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr:
07788790952, e-pasts: terezebogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Liel-britānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēnešiem SEK 875; 12 mēnešiem SEK 1550.
NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 – 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administratore +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3.50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrijā – SEK 600.

Komerčiālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 slejas cm. **Atlaides atkārtotām reklāmām.**

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ģertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia
Iespēsts: SIA EVEKO, Rīga

SPORTS

SPORTS

SPORTS

DRĀMA UN PRIEKŠ
SKELETONA TRASE

Pirms skeletonistu startiem mēs pamatoti cerējām, ka Latvijas olimpisko medaļu pūrs papildināsies ar kādu augsta kaluma godalgu. Brāļu Dukuru – Martina un Tomasa – panākumi olimpiādas ceturtda ciklā bija iespējami. Pie horizonta jau gan parādījās Olimpiādas saimnieku korejiešu galvenā cerība Sunbins Juns ar nepārprotamu vēlmi uzvarēt savā trasē. Pasaules kausa izcīņas posmos viņš bija apliecinājis savu augsto meistarību un licis nervozēt galvenajam pretendētam uz olimpisko zeltu Martinam Dukuram.

Trauksmes zvans ieskanējās jau pirmajā braucienā. Pēc tā Martinam ar britu Dominiku Pārsonu dalīta piektā vieta, bet Tomass Dukurs ieņēma septīto vietu. Otrās brauciena Martinam jau labāks, konkurentiem – sliktāks, un Latvijas vadošais skeletonists kopvērtējumā pakāpās uz trešo pozīciju. Izcilu sniegumu, kā jau to varēja gaidīt savā mājas trasē, kas viņam zināma līdz milimetram, rādīja korejiets Sunbins Juns. Pēc pirmā brauciena viņš pārspēja tuvāko sekotāju par 0,31 sekundi, pēc diviem – jau par 0,74 sekundēm, un tikai ļoti rupja kļūda varēja korejiem atņemt cerības uz zelta medaļu.

Tā arī notika. Trešajā braucienā Martins pakāpās uz otro vietu, bet ceturtajā izdarīja kļūdas un kopvērtējumā – tikai ceturta vieta. Sunbins turpretim šāvās lejup kā bulta. Tomass Dukurs ieņēma piekto vietu. Arī sacensību otrajā dienā dominēja Juns, kurš pēdējā braucienā vēlreiz laboja sev piederošo trases rekordu. Juns olimpisko spēļu saimniecei Dienvidkorejai izcīnīja otro zelta medaļu

šajā Olimpiādā. Uz pjedestala starp Sunu Junbinu un Martinu Dukuru “iespraucās” Tregubovs un Pārsons.

Mierinājuma vārdi Martinam Dukuram pēc smagajām cīņām... // Foto: F64

PRIEDULĒNAS
SPORTISKAIS VARONĀRBS

Dāmu skeletonistu sacensībās pēc pirmās dienas Lelde Priedulēna ierindojās septītajā vietā, saglabājot labas izredzes pakāpties uz piekto vietu.

Nobeigumā viņa izcīnīja septīto vietu, kas ir viņas karjeras labākais rezultāts ceturtda ciklā sacensībās.

Var teikt, ka Lelde veica sportisku varon darbību. Viņai šī sezona bija ļoti raiba, un viņa startēja ar traumu. Ja Leldei piederētu savs elements ķīmisko elementu periodiskajā tabulā, tas noteikti būtu dzelzs. Viņa vasarā, apņēmīgi gatavojoties sezonai, pārrāva cēlgala krusteniskās saites. Tobriid operācijas veikšana liktu punktu viņas olimpiskajam sapnim, tāpēc spor-

tiste pieņēma riskantu lēmumu – chirurgisku iejaukšanos neveikt un sacensībās startēt ar īpašu ortozu (fiksatoru). Savukārt rudenī treniņbraucienos Phjončanā viņa traumēja roku, kas kādu laiku lika staigāt ģipsi, tomēr skeletoniste atgūvās un sacensībās sasniedza arvien labākus rezultātus, nodrošinot ceļazīmi uz olimpiskajām spēlēm.

HARALDA SILOVA ĀTRAIS
SLIDOJUMS 1500 METROS

Ātrslidotājs Haralds Silovs Phjončanas olimpisko spēļu (OS) 1500 metru distancē sasniedza savas olimpiskās karjeras augstāko rezultātu un arī Latvijas sportista labāko rezultātu šajā Olimpiādā līdz skeletonistu un bobslejistu startiem. Silovs savā skrējienā finišēja pēc minūtes un 45,25 sekundēm (01:45,25), no goda pjedestala atpaliekot 32 sekundes simtdaļas (!). Silovs startēja vienā slidojumā ar Dienvidkorejas sportistu Minsoku Kimu, kurš izcīnīja bronzas medaļu.

Savukārt par čempionu tika kronēts Nīderlandes ātrslidotājs Kjelds Nuiss, turpinot šīs valsts dominanci Phjončanā – 01:44,01. Silovs slidojumā startēja pa ārējo celiņu, un pēc 700 veiktiem metriem viņa rezultāts bija par 0,33 sekundēm labāks nekā Kimam. Tiesa, pēdējos divos apļos pārāks

bija Kims, kurš arī finišēja pirmais šajā slidojumā. Silovs sacīja, ka pāris dienu pirms sacensībām viņš nemaz neesot juties diez ko labi, tomēr pašsajūta atgriezies un viņš startus OS veltī brāļa piemiņai, kurš zaudēja cīņā ar vēzi. Šis Silovam ir trešās olimpiskās spēles karjērā, un viņš iepriekš izteicies, ka arī pēdējās. 2010. gadā Haralds kļuva par pirmo sportistu vēsturē, kurš vienās olimpiskajās spēles startēja gan šorttrekā, gan ātrslidošanā, bet pēc tam pievērsās tikai ātrslidošanai.

DENISS VASIĻJEVS
OLIMPISKO SPĒĻU DEBIJĀ
AR 19. VIĒTU

Deniss Vasiļjevs šajā programmā pieļāva kļūdu triskāršajā akselelēcienā, sacensību pusceļā ieņēmot 21. vietu, tomēr tiekot pie iespējas izpildīt izvēles programmu.

Deniss, kuru trenē slavenais šveicietis Stefans Lambjēls, atpaka no sava personīgā rekorda šajā programmā (85,11), kurū viņš sasniedza šī gada Eiropas meistarsacīkstēs (4. vieta). Atkārtējot savu personīgo rekordu, Vasiļjevs būtu desmitajā vietā. Izvēles programmā Vasiļjevs atkal piedzīvoja kritienu, tomēr kopvērtējumā spēja uzlabot savu pozīciju. Sacensību summā 18 gadus vecais olimpētis tika pie 234,58 punktiem, kas viņam ļāva iekļūt starp 20 labākajiem dalībniekiem.

OLIMPISKĀS
UGUNS GAISMĀ

• Vislielākās **prēmijas** saviem sportistiem par olimpiskajām medaļām piesolījušas nabadzīgākas valstis. Pēc britu konsultāciju aģentūras *Consultancy* datiem, Latvija esot starp trešajām lielākajām potenciālajām naudas balvu solītājām. Vislielākās prēmijas sola Kazachstāna, kas saviem sportistiem par zeltu Phjončanā maksās 215 000 eiro, par sudrabu – 125 000, par bronzu – 62 500. Latvija došot par zeltu – 142 288, par sudrabu – 85 372 eiro.

• Uz Phjončanu devusies latviešu vokālā grupa **Frāmet**. Tā skatītājus izklaidē olimpiskā hokeja hallē. Braucieni uz Dienvidkoreju daļēji financējis Valsts kultūrkapitāla fonds.

• Phjončanas Olimpisko spēļu organizatori vīriešu hokeja turnīra B grupas spēles laikā no tribīnēm likuši apsargiem aizvākt Krievijas līdzjutēju sagatavotos plakātus ar Krievijas prezidenta Vladimira Putina attēlu.

TENISS

Latvijas tenisiste **Aļona Ostapenko** duetā ar kanādieti Gabrielu Dabrovski uzvarēja Dohas *WTA Premier* serijas turnīra dubultspēļu sacensību finālā, gūstot līdz šim karjērā lielāko panākumu pāru sacensībās. Fināla spēlē Ostapenko un Dabrovski ar 6:3, 6:3 uzvarēja slovēnieti Andreju Klepaču un Mariju Hosē Martinesu-Sančesu no Spānijas.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DVF Londonas nodaļas valde laipni aicina visus biedrus piedalīties nodaļas pilnsapulcē svētdien, **4. martā**, plkst. 10.30 DVF nama kluba telpās, 72 *Queensborough Terrace, London W2 3SH*.

DVF nodaļu delegātu pilnsapulce Straumēnos, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF, sestdien, **10. martā**, plkst. 10.30, turpinājums no rīta svētdien, **11. martā**. Delegātiem līdzī paņemt pilnu nodaļas biedru sarakstu. Sestdienas vakarā pulkveža O. Kalpaka piemiņas pasākums. Apmeklēt lūdzu DVF/LWT valde.

Latvijas valsts Simtgades starptautiskās programmas ietvaros notiks **Artūra Analta izstāde “Robežas”**, 12 *Star Gallery/ Europe House, 32 Smith Square, Westminster*, Londo- nā, Lielbritānijā, no 7. līdz **16. martam**. Izstāde sastāvēs no vairākām, dažādu izmēru, telpiskām skulptūrām, kas vizuāli atgādina tradicionālo stieplu žogu, tomēr, tajā ieskatoties, pamanīs, ka žoga pinumu patiesībā veido savstarpēji, atjautīgā veidā, savienotas cilvēku formas. Mākslas darbi apskatīs robežu nozīmi un būtību. Robežas ir kā žogi, ar kuriem norobežojamies no pasaules, kā arī robežas, kuŗas veido cilvēki un viņu idejas. Rada un dara: Kultūras ministrija, Ārlie-

tu ministrija, Latvijas vēstniecība Lielbritānijā, *Variant Studio*.

DIEVKALPOJUMI

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 *Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA*, svētdien, **18. martā**, plkst. 11. Gavēņa laika dievkalpojums.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Straumēnos, Zaļajā zālē, *Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, **25. februārī**, plkst. 10. Gavēņa laika dievkalpojums.

Lesterā, *St. Ursula's Chapel, Wyggestons, 160 Hinckley Road, Leicester, LE3 0UX*, sestdien, **3. martā**, plkst. 14. Gavēņa laika dievkalpojums.

Straumēnos, Catthorpe Manor, Lilbourne Road, Catthorpe, Lutterworth, LE17 6DF, svētdien, **25. martā**, plkst. 10. Gavēņa laika dievkalpojums.

Birminghamā, *All Saints* baznīcā, *Kings Heath, B14 7RA*, svētdien, **11. martā**, plkst. 14.30 Gavēņa laika dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Derbijā, *Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT*, svētdien, **4. martā**, plkst. 12. Gavēņa laika dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **4. martā**, plkst. 15. Gavēņa laika dievkalpojums.

Mansfildā, St. Peter's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **3. martā**, plkst. 11. Gavēņa laika dievkalpojums.

Pīterborovā, St. Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN, sestdien, **10. martā**, plkst. 16. Gavēņa laika dievkalpojums.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Mančēsterā, Martin Luther Kirche, 9 Park Road, Stretford, M32 8FE, svētdien, **11. martā**, plkst. 13.30 Gavēņa laika dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

Latviešu Pensionāru apvienība aicina kopīgi apskatīt *“Värsalongen” Liljevalchs Konsthall, Djurgården*, Stokholmā, **27. februārī** plkst. 13. Satikšanās pie ieejas. Pēc apskates dzersim kafiju *Nordiska Museet* kafejnīcā.

Gēteborgas ev. lut. draudzes Gavēņa laika dievkalpojums svētdien, 4. martā, plkst. 14. Hāgas baznīcā (*Haga kyrka, Haga Östergata 30, Gēteborgā*). Dievkalpojumu vadīs mācītājs Normunds Kamergrauzis, pie ērģelēm *Peter Wågsjö*. Pēc dievkalpojuma sadraudzība Hāgas draudzes telpās. Visi sirsnīgi gaidīti!

LPA pilnsapulce Tellus Fritidscenter, Lignagatan 8, Stokholmā 7. martā. LPA ielūdz biedrus uz lenču plkst. 13 *Tellus* restorānā. Sapulce sākas stundu vēlāk.

Stokholmas ev. lut. draudzes Gavēņa laika dievkalpojums svētdien, 18. martā, plkst. 14 Somu baznīcā (*Finska kyrkan, Slottsbacken 2B-C, Gamla Stan, Stockholm*). Dievkalpojumu kuplinās Stokholmas latviešu koris *Sandras Lejas Bojsten* vadībā. Pēc dievkalpojuma draudzes namā kafijas galds un sadraudzība kopā ar Latvijas ev. lut. Baznīcas draudžu Zviedrijā 73. Sinodes viesiem. Visi miļi gaidīti!

Jāņa Kalmītes izstādi Latvijas vēstniecībā pensionārus ielūdz apskatīt **22. martā** plkst. 13.

Referāts “Baltikum i det svenska riket – Stormaktens början och slut”, sakarā ar Baltijas valstu 100 gadu patstāvības jubileju *Estniska Huset, Wallingatan 34, Stokholmā*, **5. aprīlī** plkst. 18. Runās pazīstamais vēsturnieks un rakstnieks *Gunnar Wetterberg*. Rīko LPA kopā ar *Svensk-Lettiska Föreningen*.

LPA brauciens uz Rīgu 24. aprīlī. Tuvākas ziņas pa tālr. 80 11 80 vai 073 945 39 66. LPA valde

DIEVKALPOJUMI

INFORMĀCIJA par Zviedrijas latviešu ev. lut. draudzēm un dievkalpojumiem redzama arī mājaslapā www.draudzes.se

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollerstr. 54, 25. februārī plkst. 14. dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galds.*

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, *Schlosskirche, Am Schillerplatz*, svētdien, **4. martā**, plkst. 15. dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītājs Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars senās sakristeju telpās.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollerstr. 54*, **11. martā** plkst. 14. Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galds.

Libekā, Lorencas baznīcā, **17. martā** plkst. 14. Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Bekhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44, Bielefeld) **18. martā** plkst. 14.30 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma kafijas galds draudzes namā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59*, **25. martā** plkst. 11. Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.